

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v České republice

25. června 2020

Obsah

1	Úvod do problematiky poskytování investičních pobídek v ČR	1
2	Přístup ke zpracování závěrečné hodnotící zprávy	3
2.1	Evaluační tým	4
2.2	Metodika výzkumu	5
2.2.1	Hodnotící otázky a ukazatele	5
2.2.2	Definice kontrolní skupiny	6
2.3	Zdroje dat a použité metody jejich sběru	7
3	Legislativní a institucionální rámec poskytování investičních pobídek v ČR	11
3.1	Charakteristika aktuálně platného znění zákona o investičních pobídkách	12
3.2	Intervenční logika poskytování investičních pobídek	12
3.3	Institucionální zajištění poskytování investičních pobídek	14
3.4	Investiční pobídky v mezinárodním kontextu	15
4	Socioekonomický kontext	17
5	Statistika příjemců státní podpory v letech 2015–2019	20
5.1	Základní charakteristiky příjemců	20
5.2	Regionální struktura investičních pobídek	22
5.3	Odvětvová struktura investičních pobídek	23
6	Vyhodnocení dotazníkového šetření	25
6.1	Základní charakteristiky respondentů	25
6.2	Příprava projektů a financování	28
6.3	Spolupráce s dodavateli v ČR	29
6.4	Spolupráce s vysokými školami nebo výzkumnými organizacemi	30
6.5	Další efekty investice	31
6.6	Zkušenosti subjektů s režimem investičních pobídek	32
6.7	Struktura zaměstnanců podpořených společností	33
7	Srovnávací analýza	35
7.1	Srovnání ukazatelů výsledku podle CZ - NACE	35
7.2	Srovnání ukazatelů výsledku podle NUTS III	38
8	Kontrafaktuální analýza	41
8.1	Určení podobnosti přiřazovaných podniků z kontrolní skupiny	41
8.2	Hodnocení efektu	42
8.3	Výsledky kontrafaktuální evaluace	43

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR

KPMG Česká republika s.r.o.

Červen 2020

8.3.1	Přidaná hodnota	44
8.3.2	Produktivita práce	47
8.3.3	Vliv na zaměstnanost	49
8.4	Závěr	51
9	Výstupy z případové studie	52
10	Závěry	54
10.1	Vyhodnocení evaluačních otázek	54
11	Přílohy	61
	Praktický postup kontrafaktuální analýzy	61
	Seznam použité literatury	65
	Seznam zkratk	66
	Seznam tabulek	67
	Seznam grafů	68
	Seznam obrázků	69

1 Úvod do problematiky poskytování investičních pobídek v ČR

Systém investičních pobídek je nástrojem státní hospodářské politiky, který má za cíl pozitivně ovlivňovat hospodářský růst prostřednictvím přímé či nepřímé finanční podpory. Hlavním účelem investičních pobídek je podpora hospodářského růstu a podpora zaměstnanosti. Investiční pobídky také hrají významnou roli v naplňování cílů regionální politiky, především podpory na úrovni NUTS II. Mezi nejčastější příklady investičních pobídek patří sleva na dani z příjmu, hmotná podpora vytváření nových pracovních míst, případně rekvalifikace nových zaměstnanců.

Pozitivní dopad na ekonomiku České republiky nesouvisí pouze s přílivem zahraničních investic, ale také s výměnou zkušeností a know-how (např. výrobní procesy, technologické postupy). Dalším přínosem jsou také zvyšující se nároky na požadovanou kvalifikaci domácích zaměstnanců a manažerů, neboť s investičními pobídkami souvisí příliv manažerských zkušeností ze zahraničních firem.

Investiční pobídky jako nástroj podpory investic jsou na území ČR využívány již od roku 1998, přičemž první legislativní předpis, který investiční pobídky reguluje je zákon č.72 o investičních pobídkách, účinný od roku 2000. Současně platná právní úprava je stanovena v novele zákona, která nabyla účinnosti dne 6. září 2019, ve znění zákona č. 210/2019 Sb. a v nařízení vlády č. 221/2019 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o investičních pobídkách. Systém investičních pobídek je tedy nově rozdělen mezi zákon a nařízení vlády.

Mezi podporované oblasti aktuálně patří zpracovatelský průmysl, technologická centra a centra strategických služeb.

Typ investiční akce	Zaměření investice	Minimální výše investice (v mil. Kč)	Minimální výše strojního zařízení (v mil. Kč)	Minimální počet pracovních míst
Zpracovatelský průmysl	Zavedení nebo rozšíření výroby (zvýšení výrobní kapacity, změna výrobního sortimentu, změna výrobního procesu)	100/50*	50/25*	20
Technologické centrum	Vybudování, zvýšení kapacity nebo rozšíření výstupu o nové produkty.	10	5	20
Centrum strategických služeb	Centrum sdílených služeb	—	—	70
	Oprávněnské centrum			50
	Centrum pro tvorbu softwaru Datové centrum			20
Strategická investiční akce	Ve výrobě	500	250	500
	Technologické centrum	200	100	70
	Oprávněnské centrum	200	100	100

Tabulka 1: Kvalifikační podmínky dle typu investiční akce

Na režim státní podpory GBER bylo vyčleněno 11,8 miliardy CZK ročně v období 1. 7. 2014 – 31. 12. 2020, přičemž žádosti o podporu jsou posuzovány podle zákona

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

o investičních pobídkách. Investiční pobídky jsou určeny tuzemským i zahraničním investorům investujícím na území ČR, bez ohledu na jejich velikost nebo právní formu.

Mezi základní podmínky získání státní podpory patří: realizace investičních projektů na území ČR, šetrnost činností, stavby nebo zařízení k životnímu prostředí, zahájení prací souvisejících s realizací investičního projektu až po dni předložení žádosti o investiční pobídku a splnění dalších podmínek nejdéle do 3 let od vydání rozhodnutí o příslibu investiční pobídky.

2 Přístup ke zpracování závěrečné hodnotící zprávy

Současný režim státní podpory v podobě regionální investiční podpory poskytované na základě blokové výjimky kromě jiných změn přinesl i povinnost hodnocení výstupů, výsledků a dopadů přidělování investičních pobídek jak na podpořené subjekty, tak na českou ekonomiku jako celek.

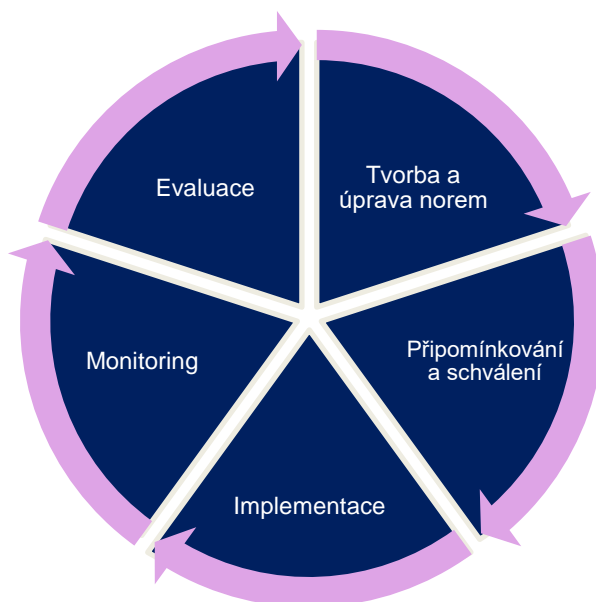
Hlavním účelem zprávy o hodnocení na konci období je ověřit vhodnost a účinnost režimu po několika letech od zahájení jeho provádění. V této zprávě byla provedena hloubková analýza na základě údajů získaných z předcházejících výročních hodnotících zpráv, které postihovaly především níže uvedené oblasti.

Komplexní analýza míry a průběhu využití prostředků
Efektivita a účinnost programování režimu státní podpory GBER
Socioekonomický dopad režimu GBER
Dopad režimu GBER na hospodářskou soutěž
Soulad režimu GBER s prioritami EU

Vyroční hodnotící zprávy mají za úkol zejména mapovat vývoj fungování režimu. Jejich obsahem jsou informace o ukazatelích výstupu a zčásti o ukazatelích výsledku, pokud jsou již k dispozici. Hodnocení na konci období je zaměřeno na analýzu všech získaných hodnot ukazatelů výsledků. Aby interpretace údajů nevycházela pouze z primární analýzy dat sekundárního výzkumu, byly pro účely této zprávy uskutečněny také rozhovory se zástupci příjemců podpory. Cílem této zprávy je ověřit, zda režim dosáhl stanovených cílů, a navrhnout případné změny režimu tak, aby se zlepšila účinnost podpory.

Dle Evropské Komise (dále jen EK), která vydala v roce 2013 zprávu k hodnocení v oblasti státní podpory¹, je monitoring a evaluace nevyhnutným nástrojem k zlepšování fungování režimu státní podpory, a tím i k zlepšení fungování vnitřního trhu EU jako takového. Monitoring a hodnocení na pravidelné bázi je tak základním předpokladem pro fungující politický legislativní cyklus a proces změn v legislativní aktivitě, které jsou často ovlivněny načasováním voleb.

Obrázek 1: Schéma politického legislativního cyklu
Zdroj: Evropská komise (2014)

¹ European Commission (2013). Evaluation in the Field of State Aid (Issue Paper), European Commission, Brussels. Dostupné z: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/evaluation_issues_paper_en.pdf

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Postupy evaluace státní podpory se tak začínají přibližovat postupům používaným v evaluaci programů v rámci strukturální politiky EU, která je nejvýznamnějším nástrojem regionální podpory a koheze v EU. Hodnocení dopadu dotační politiky EU je vzhledem ke svým specifickým na pokročilejší úrovni, z čehož bylo možné při tvorbě metodiky hodnocení státní podpory čerpat.

Metodika použitá v této zprávě vychází z již zmiňovaných materiálů EK a zejména z Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v České republice. Tento dokument byl předložen českými zástupci EK, která ho schválila jako předlohu pro vypracování hodnotících zpráv v období 2015 – 2020.

2.1 Evaluační tým

Na hodnocení se podíleli evaluační experti společnosti KPMG:

Jméno	Role v týmu	Stručná specifikace role
Radek Chaloupka	Vedoucí týmu	Koordinace věcných prací na projektu, komunikace s klientem, odpovědnost za zpracování jednotlivých částí projektu, evaluační expert.
Denisa Rybářová	Členka týmu	Návrh metodiky, odpovědnost za zpracování výstupů jednotlivých evaluačních oblastí.
Tereza Stelzigová Eva Kubálková	Členka týmu	Člen/ka týmu, komunikace s klientem, tvorba dotazníkového šetření, zpracování statistických dat, odpovědnost za zpracování výstupů jednotlivých evaluačních oblastí, evaluační expert.
Martin Lešek Tomáš Ratinger	Externí člen týmu	

Tabulka 2: Realizační tým projektu

2.2 Metodika výzkumu

Aplikovaná metodika je totožná se všemi výročními hodnotícími zprávami v období 2015 – 2019. Jako základ každé aktivity v rámci přípravy výroční hodnotící zprávy byla provedena rozsáhlá analýza dostupné dokumentace za účelem shromáždění kompletních informací o dosavadních výsledcích různých forem státní podpory, socio-ekonomického kontextu a možnostech využití investičních pobídek s ohledem na regionální specifika.

Následně byla provedena analýza sekundárních dat s využitím národních statistických databází a databází EU, jednak za účelem sběru kvantitativních informací pro určení hodnot indikátorů a stanovení společných hodnotících otázek, a dále pak z důvodu analýzy hlavních ekonomických trendů ve zkoumaných oblastech.

Dodatečně byly sbírány informace od příjemců podpory, které poskytují hodnotný náhled na specifické aspekty implementace, přiměřenost intervenční logiky, vhodnost výběrových a hodnotících kritérií, výstupy, výsledky a dopady podpory. Ze strany příjemců byly ve sledovaném období 2015 – 2019 shromažďovány hodnotné postřehy a návrhy, a to s ohledem na realizaci investičních pobídek nebo podporu podnikání obecně.

Obrázek 2: Schéma využití zdrojů dat při formulaci odpovědi na hodnotící otázky (Zdroj: KPMG)

2.2.1 Hodnotící otázky a ukazatele

K formulaci závěrů hodnocení bylo využito evaluačních metod a technik, které jsou znázorněny v níže uvedeném diagramu. Dílčím cílem závěrečné hodnotící zprávy je stanovit hodnoty ukazatelů a jejich vliv jak na subjekty, tak na hospodářskou soutěž a ověřit, zda byly naplněny předpoklady a podmínky slučitelnosti režimu a opatření podpory podle obecných i specifických cílů.

V rámci závěrečné hodnotící zprávy budou zodpovězeny následující evaluační otázky:

Evaluační otázka	Hodnotící kritérium k jednotlivým evaluačním otázkám
Evaluační otázka č. 1	Kolika projektům byla poskytnuta podpora a jaká je výše investovaných prostředků?
Evaluační otázka č. 2	Jak se za dané období vyvinuly hodnoty ukazatelů výsledků?
Evaluační otázka č. 3	Jaké je dosavadní rozdělení hodnot ukazatelů výsledků dle velikosti podniku, regionu a odvětví?
Evaluační otázka č. 4	Jak se v porovnání s kontrolní skupinou z hlediska ukazatelů výsledků rozvinuly podniky, kterým byla podpora poskytována?
Evaluační otázka č. 5	Změnilo se u podniků, kterým byla podpora poskytována, díky této podpoře jejich postavení v globálních hodnotových řetězcích?

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Evaluační otázka č. 6	Přispěly úpravy režimu provedené na základě zjištění ze zprávy o hodnocení v polovině období k naplnění cílů režimu?
Evaluační otázka č. 7	Jaké získané zkušenosti bychom mohli využít pro budoucí režimy podpory?
Evaluační otázka č. 8	Do jaké míry měla státní podpora předem očekávané efekty na příjemce?
Evaluační otázka č. 9	Měl režim sekundární efekty přelévání na aktivitu ostatních subjektů, které nebyly příjemci podpory (případně na jiné regiony, ve kterých subjekty nečerpaly podporu)?

Tabulka 3: Evaluační otázky pro závěrečnou hodnotící zprávu

Evaluační otázky 2 – 4 a 8 - 9 jsou shodné se zkoumanými otázkami ve výročních hodnotících zprávách nebo zprávách o hodnocení v polovině období. Otázky 1 a 5 - 7 jsou pak specifické pro závěrečnou hodnotící zprávu. S ohledem na cíle výročních hodnotících zpráv byly zkoumány následující **ukazatele výstupu**:

- Počet projektů, kterým byla podpora poskytnuta;
- Výše prostředků investovaných v rámci režimu;
- Výše poskytnuté státní podpory;
- Výše skutečně čerpané státní podpory;
- Pákový efekt podpory.

Zpráva zohledňuje také možnosti analýzy **ukazatelů výsledku**, i když v rámci první a druhé výroční hodnotící zprávy nebyl identifikován dostatečný počet subjektů, které by již ukončily investiční fázi projektu. U takových subjektů prozatím nebylo možné identifikovat hodnoty všech ukazatelů výsledku:

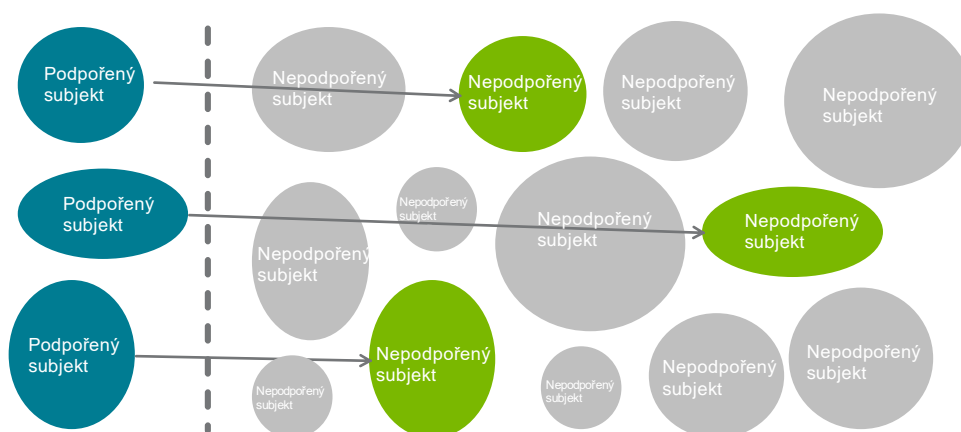
- Počet vytvořených pracovních míst;
- Nárůst přidané hodnoty, produktivity práce a prodeje;
- Celková výše investice;
- Průměrné zvýšení celkové investice;
- Náklady na jednotku pracovní síly.

2.2.2 Definice kontrolní skupiny

Definice kontrolní skupiny vychází z Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR, který byl předlohou pro tvorbu této zprávy. Kontrolní skupina slouží jako nástroj k ověření vlivu podpory na příjemce, přičemž ukazatele charakterizující kontrolní skupinu jsou používány pro ověření míry vlivu investiční pobídky a míry vlivu ostatních faktorů vývoje ekonomiky obecně. V tomto dokumentu je kontrolní skupina definována na základě čtyř kritérií:

- **region**: úroveň NUTS III – režim bude prováděn ve 13 různých regionech NUTS III z celkového počtu 14 regionů, které v České republice existují.
- **velikost podniku**: malé, střední a velké – podporu v rámci režimu mohou získat podniky všech velikostí, tento parametr nám pomůže vytvořit podskupiny podniků s podobným počtem zaměstnanců nebo ročním obrátem.

- **odvětví:** CZ-NACE – v rámci celého režimu je způsobilá celá řada odvětví. Je však možné, že pro některé činnosti s velmi úzce definovaným CZ-NACE jako například datová centra, se tento parametr nepoužije.
- **příjemci jiné podpory:** podniky, které obdržely investiční podporu z Operačního programu Podnikání a inovace (OP PI) 2007–2013 nebo z Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK) 2014–2020.

Obrázek 3: Párová strategie (Zdroj: KPMG)

Pro výběr kontrolní skupiny byla využita tzv. párová strategie. Ta je založena na možnosti sledovat všechny relevantní charakteristiky příjemců, kteří obdrželi podporu, i těch, kteří ji neobdrželi, a vybrat tak nepodpořené subjekty, které se v těchto charakteristikách podobají podpořeným subjektům. Kontrolní skupina vytvořená na základě této definice byla vytvořena Odborem ekonomických analýz MPO z dat ČSÚ.

2.3 Zdroje dat a použité metody jejich sběru

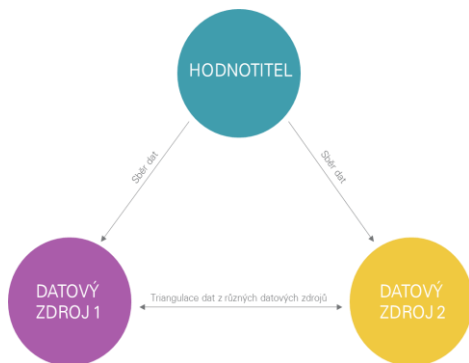
V průběhu projektu byly použity všechny relevantní a dostupné údaje, aby bylo dosaženo cílů hodnocení. Podle rozsahu a velikosti navržené evaluační práce, využilo KPMG primární (tedy shromáždění originálních dat pro účely tohoto výzkumu) a sekundární výzkum (tedy zpracování již dostupných dat). K sekundárnímu výzkumu byly využity zejména národní a evropské zdroje dat (MPO, CzechInvest, ČSÚ, EUROSTAT), statistiky, studie a reporty EK, která je nositelem společných pravidel EU pro hospodářskou soutěž.

Klíčovým dokumentem EK zabývajícím se touto tematikou je také Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem. Pro primární výzkum bylo využito dotazníkového šetření a řízených rozhovorů a případové studie s příjemci podpory, které jsou popsány dále v textu.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
 KPMG Česká republika s.r.o.
 Červen 2020

✓ **VYUŽITÍ KOMBINACE KVALITATIVNÍHO A KVANTITATIVNÍHO VÝZKUMU**

Obrázek 4: Triangulace dat (Zdroj: KPMG)

Aby bylo možné formulovat stanovisko založené na důkazech (evidence based), byl v rámci hodnocení použit tzv. koncept triangulace. Základní myšlenkou tohoto přístupu je, že zjištění a závěry musí být podloženy využitím minimálně dvou informačních zdrojů, což vede k vyššímu stupni spolehlivosti získaných informací. Triangulace v tomto případě tedy znamená, že se opíráme o objektivní důkazy (kvantitativní informace založené na faktech a číslech získané z ČSÚ, MPSV, MPO), a jednak o názory a stanoviska (tedy subjektivní zdroje, jako jsou rozhovory, dotazníkové šetření a case study). Účelem je ověření získaných informací a maximální eliminace nepravdivých informací ve všech oblastech, ve kterých je tento přístup použitelný.

✓ **POSKYTOVÁNÍ DOPORUČENÍ ZALOŽENÝCH NA DŮKAZECH**

Jako výsledek hodnocení jsou formulovány závěry, které jsou podloženy dostatečně odůvodněným a logickým uvažováním. **Na základě důkazů, jenž vyplývají z kvantitativních a kvalitativních výzkumů výročních hodnotících zpráv, jsou určena relevantní hmatatelná zjištění.** Zároveň mohou být z nálezů formulovány relevantní závěry a doporučení.

Obrázek 5: Logický rámec analýzy (Zdroj: KPMG)

K analýze byly využity jak kvantitativní, tak kvalitativní data za účelem zaručení vícero zdrojů informací a jejich možnou křížovou kontrolu. Kvantitativní data byla zpravidla získávána od subjektů, které disponují potřebnými statistickými daty na dostatečně podrobné úrovni (ČSÚ, MPSV, MPO). **Zdrojem kvantitativních dat byla dotazníková šetření,** které mělo za cíl získat specifický set dat, která nejsou dostupná ze standardních statistických šetření. Dalším zdrojem dat, tentokrát již kvalitativních, byly **rozhovory se zástupci organizací zastřešujících fungování režimu státní podpory** – s Ministerstvem průmyslu a obchodu a s agenturou CzechInvest. Strukturované rozhovory pomohly odhalit mechanismy fungování režimu v praxi, jeho pozitiva a nedostatky z pohledu řídicích osob režimu. Jako poslední zdroj dat lze uvést **rozhovor s příjemcem podpory v rámci pilotní case study ve výroční hodnotící zprávě za rok 2015 a v rámci case study za rok 2019.** Strukturované rozhovory pomohly odhalit motivaci investora pro investování v ČR, roli investiční pobídky při rozhodování o investici a další „měkké“ výsledky investice v území.

Statistická data

Pro účely sekundárního výzkumu byla statistická data získávána z následujících statistických výkazů ČSÚ a ve spolupráci s Odborem ekonomických analýz:

P 5-01 Roční výkaz ekonomických subjektů vybraných produkčních odvětví - statistické šetření získává základní informace o ekonomických subjektech (identifikace subjektu, odvětví, místo působení, počet zaměstnanců atd.) a doplňující ekonomické ukazatele (obrat, tržby z prodeje, majetek, finanční charakteristiky, atd.). Periodicita poskytnutí údajů je jednou ročně.

P 3-04 Čtvrtletní výkaz pro ekonomické subjekty vybraných produkčních odvětví - čtvrtletní statistické šetření poskytuje aktuální finanční a nefinanční informace o ekonomických subjektech. Mezi zjišťované ukazatele patří počty zaměstnanců, mzdy, finanční ukazatele tokové (výnosy, náklady a přidaná hodnota), změny dlouhodobého majetku a tržby z prodeje.

Tato data byla zpracována na základě definice skupiny příjemců investičních pobídek a definice kontrolní skupiny ve spolupráci s Odborem ekonomických analýz do agregované podoby ve smyslu zákona o státní statistické službě č. 89/1995 Sb., v jeho aktuálním znění a s dalšími zákony, které se vztahují na ochranu statistických dat a ochranu obchodního tajemství.

Dotazník pro příjemce

V rámci primárního výzkumu byl dotazník pro příjemce koncipován tak, aby odpovědi příjemců poskytovaly komplexní přehled dat, která nejsou získatelná z jiných zdrojů (např. stav investice, míra proinvestovaných prostředků, měkké charakteristiky investice). Slouží k ověření zkušeností příjemců s fungováním režimu, a také k získání případných doporučení pro zlepšení fungování systému.

Dotazník je konzistentní po celé sledované období 2015 – 2019, aby bylo možné získané výsledky porovnávat. Dotazník byl vytvořen ve formátu webové aplikace, jejíž link byl rozeslán všem příjemcům podpory e-mailem i s popisem projektu hodnocení investičních pobídek a s vysvětlením cílů šetření. Dotazníková šetření pro jednotlivé výroční hodnotící zprávy se konaly v následujících termínech:

2015	5. května 2016 - 31. května 2016
2016	13. dubna 2017 - 15. června 2017
2017	23. března 2018 - 27. dubna 2018
2018	1. dubna 2019 - 7. května 2019
2019	1. dubna 2020 - 30. dubna 2020

Osobní rozhovory

V průběhu května 2020 byly provedeny dva strukturované rozhovory se zástupci MPO Odboru investic a průmyslových zón a s řídicími pracovníky agentury CzechInvest. Strukturované rozhovory se zaměřovaly na následující oblasti:

Legislativní zakotvení investičních pobídek v ČR - Mezinárodní kontext investičních pobídek
- Praxe procesu přidělování investičních pobídek - Vztahy mezi jednotlivými zainteresovanými subjekty (ministerstva, CzechInvest, kraj/samospráva, žadatel/příjemce) - Administrativní požadavky na příjemce a míra monitorování systému investičních pobídek - Limity a nedostatky systému investičních pobídek.

Informace získané z těchto rozhovorů doplňují analýzu primárních a sekundárních zdrojů (tzv. desk research) o vědomosti a informace týkající se praxe administrace, poskytování investičních pobídek, monitorovacích a hodnotících systémů a zároveň legislativních procesů v České republice, které upravují tuto problematiku. Tyto rozhovory zároveň slouží jako prostředek k získání celkového pohledu na investiční pobídky.

Případové studie

V rámci případových studií byly osloveni příjemci, kteří již **téměř dokončili nebo dokončili realizaci projektu** podpořeného investiční pobídkou. Příjemci byli vybráni ve spolupráci s agenturou CzechInvest.

Pro pilotní case study za rok 2015 byl vybrán příjemce na základě několika klíčových kritérií tak, aby podnik odpovídal typově nejčastějšímu žadateli o podporu – velikost podniku (velký podnik), typ investice (výroba), působnost na českém trhu (dlouhodobě působící). Z podniků splňujících tyto podmínky byl vybrán vhodný subjekt k dotazování. Tento subjekt splňoval všechny výše uvedené charakteristiky a díky svému mezinárodnímu charakteru a dlouholeté tradici výroby na území ČR byl vhodnou volbou pro provedení případové studie.

Pro case study za rok 2017 byl vybrán příjemce, který reprezentoval dle typu investice technologické centrum. Zbylá dvě kritéria zůstala nezměněna. Případové studie byly provedeny ve formě detailního strukturovaného rozhovoru s řídicími pracovníky vybraných společností.

Pro case study za rok 2019 byli vybráni dva příjemci, kteří reprezentovali odvětví Zpracovatelského průmyslu, konkrétně NACE II 29-Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů. Oba příjemci představovali typově nejčastějšího žadatele o podporu – velikost podniku (velký podnik), typ investice (výroba), působnost na českém trhu (dlouhodobě působící).

Otázky se dotýkaly následujících témat:

Stručné představení příjemce - Cíle projektu - Realizace projektu - Výstupy, výsledky - Dopady projektu - Celkové posouzení fungování režimu ze strany příjemce

Pomocí rozhovorů byly analyzovány dopady projektů, zároveň byly projekty srovnány s původními cíli a celého režimu. Pro vytvoření celkového obrazu režimu byly zkoumány faktory úspěchu a pozitivní i negativní zkušenosti příjemců.

3 Legislativní a institucionální rámec poskytování investičních pobídek v ČR

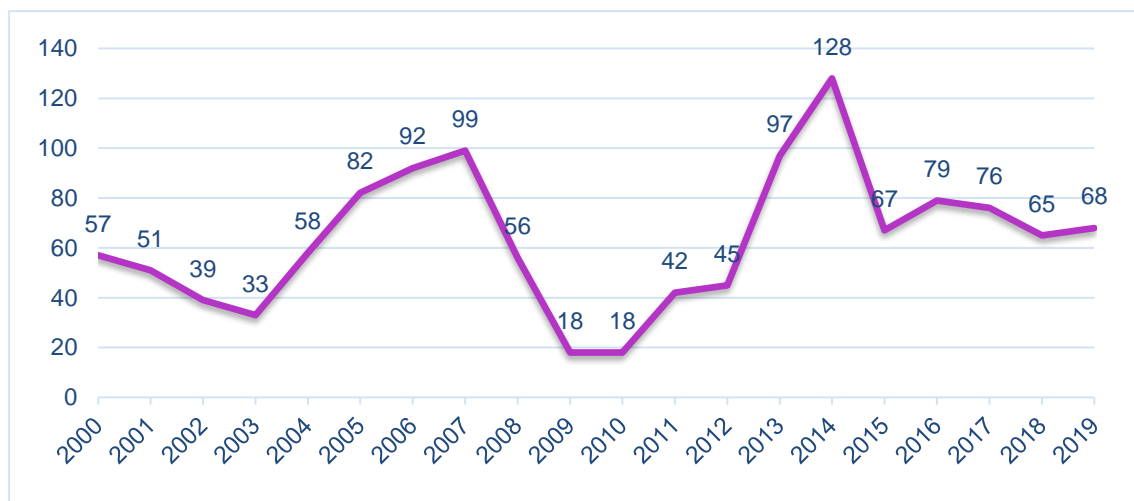
V České republice byly investiční pobídky poprvé legislativně upraveny v roce 2000, kdy nabyl účinnosti zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o investičních pobídkách“). Tento zákon byl prozatím dvanáctkrát novelizován, a to s ohledem na nové podmínky v podnikatelském a investičním prostředí, ale také z důvodu harmonizace s předpisy EU. Poslední novela zákona² vstoupila v účinnost v září 2019. Vedle zákona o investičních pobídkách upravuje danou problematiku několik dalších zákonů, nařízení a usnesení vlády.

- zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
- nařízení vlády č. 515/2004 Sb., o hmotné podpoře na vytváření nových pracovních míst a hmotné podpoře rekvalifikace nebo školení zaměstnanců v rámci investičních pobídek
- nařízení vlády č. 596/2006 Sb., kterým se stanoví přípustná míra veřejné podpory v regionech soudržnosti ČR
- nařízení vlády č. 221/2019 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o investičních pobídkách

Na níže uvedeném Graf 1 je evidentní, že počet podaných žádostí o investiční pobídky v posledních letech klesá, přičemž průměrný počet podaných žádostí je v posledních pěti letech 71 (od roku 2015 – 2019).

Aktuální data podaných žádostí jsou dostupná zde: <https://www.czechinvest.org/cz>

Graf 1: Počet podaných žádostí v letech 2000–2019 (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)

² Zákon č. 210/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a o změně některých zákonů (zákon o investičních pobídkách), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

3.1 Charakteristika aktuálně platného znění zákona o investičních pobídkách

Novela zákona o investičních pobídkách ze dne 6. září 2019 implementovala důležité změny, přičemž dle Ministerstva je hlavním posláním této novely zacílit investiční pobídky na projekty, které prokáží spojitost s činnostmi výzkumu a vývoje, a zároveň se budou vyznačovat vysokou kvalifikovaností prováděné práce.

- podpora technologických investic zaměřených na vývoj a výzkum
- podporovány jsou zejména projekty s vysokou přidanou hodnotou
- hmotnou podporu na nová pracovní místa, školení nových zaměstnanců mohou získat technologická centra ve všech regionech ČR, vyjma Prahy
- všechny žádosti o investiční pobídky schvaluje vláda

Na tomto místě je důležité podotknout, že projekty vstupující do hodnocení se řídí zněním dle novely z roku 2015, která měla za cíl pozitivně stimulovat podnikatelské a investiční prostředí. Maximální míra veřejné podpory byla tedy platnou úpravou snížena a v regionech soudržnosti³ byla stanovena ve výši 25% způsobilých nákladů, přičemž na území hlavního města Prahy 0 %.

S novelou zákona o investičních pobídkách z roku 2015 došlo oproti předchozímu stavu zejména k těmto změnám:

- zavedení tzv. zvýhodněných průmyslových zón s širší nabídkou forem podpory,
- rozšíření regionů, kde je poskytována hmotná podpora tvorby nových pracovních míst,
- zvýšení hmotné podpory na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku až na 10 % z investičních nákladů,
- snížení minimálního počtu nových pracovních míst pro technologická centra a centra strategických služeb,
- zrušení nutnosti financování části investice z vlastních zdrojů,
- zrušení nižší míry veřejné podpory pro low-tech výrobní sektory,
- změna výpočtu slevy na dani z příjmů, atd.

Podrobné informace o legislativní úpravě jsou rozpracovány zde: <https://www.mpo.cz/>.

3.2 Intervenční logika poskytování investičních pobídek

Posouzení intervenční logiky v rámci režimu státní podpory GBER umožňuje zhodnotit daný režim a uspořádat jednotlivé události takovým způsobem, kdy výskyt jedné události (akce) je příčinou jiné události.

³ Regiony soudržnosti: Moravskoslezsko, Střední Morava, Střední Čechy, Severozápad, Severovýchod, Jihovýchod, Jihozápad

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

V našem návrhu vycházíme z dokumentace – European Commission's 2007-2013 Working Paper No. 1: Orientační pokyny pro metody hodnocení: hodnocení ex-ante⁴, který je přizpůsoben na speciální podmínky investičních pobídek. Ačkoli je tento rámec primárně určen pro hodnocení evropských projektů financovaných ze strukturálních fondů, je plně použitelný i pro hodnocení národních programů veřejné finanční podpory.

Při analýze režimu státní podpory GBER: investiční pobídky v ČR prostřednictvím souvisejících dokumentů byly identifikovány následující funkční vazby:

Potřeby	Udržitelný hospodářský růst a vysoká míra zaměstnanosti v ČR
Vstupy	Schéma na roky 2014 – 2020: plánovaný rozpočet 11,8 miliard Kč ročně po celou dobu trvání režimu
Výstupy	Výše investic a výše nově vytvořených pracovních míst v ČR.
Výsledky	Přidaná hodnota podniků, změna výše investic podniků, vyšší produktivita práce, vyšší tržby za výroby a služby.
Dopady	<p>Hmotné dopady - zvýšení ekonomického růstu země, zlepšení situace na trhu práce a zvýšení zaměstnanosti nejen v oblastech s investicí podpořenou investiční pobídkou, ale také v jiných oblastech díky intenzivnějším dodavatelsko-odběratelským sítím.</p> <p>Měkké dopady – spolupráce s vysokými školami a výzkumnými institucemi, zlepšení profilů absolventů a jejich uplatnitelnosti na trhu práce, investice do infrastruktury, kulturních, sportovních a vzdělávacích aktivit atp.</p>
Cíle	<ul style="list-style-type: none"> • udržení, případně zvýšení konkurenceschopnosti české ekonomiky, • odstranění rozdílů mezi méně a více rozvinutými regiony ČR v ekonomické aktivitě i v zaměstnanosti, • podpora tvorby pracovních míst vyžadujících vyšší kvalifikaci, • podpora projektů zaměřených na vyspělé technologie a aktivity s vysokou přidanou hodnotou a vysokým exportním potenciálem.

Intervenční logika v režimu investičních pobídek se výrazně odlišuje od přepracované intervenční logiky, na kterou lze narazit u strukturálních fondů. Intervenční logika režimu investičních pobídek totiž neposkytuje soubor měřitelných indikátorů, na jejichž základě by bylo možné měřit naplňování cílů, případně zjišťovat přesnost jejich nastavení. Intervenční logika je proto jednou z oblastí, které shledává tato analýza jako oblast s prostorem ke zlepšení.

⁴ Pracovní dokument Evropské komise pro období 2007-2013 (č. 1): Orientační pokyny pro hodnocení metod: Ex ante (http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/working/wd1_exante_en.pdf)

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

3.3 Institucionální zajištění poskytování investičních pobídek

Zákon o investičních pobídkách spadá do působnosti MPO. Zákon stanovuje všeobecné podmínky pro poskytování investičních pobídek, postup při jejich poskytování i činnosti státní správy s tím související.

Veškeré žádosti o poskytnutí investiční pobídky jsou podávány prostřednictvím agentury CzechInvest, která poskytuje žadatelům součinnost při předkládání žádostí. Rozhodnutí o příslibu investiční pobídky je vydáváno ze strany MPO. Danému rozhodnutí předchází posouzení předpokladů splnění podmínek dle zákona o investičních pobídkách, a přijetí kladných stanovisek všech dotčených orgánů, které se vyjadřují i ke splnění zvláštních podmínek plynoucích ze souvisejících předpisů v jejich gesci.

Dotčenými orgány při posuzování předpokladů splnění zákonných podmínek pro poskytnutí investiční pobídky, jakož i kontrolními orgány k těmto podmínkám a jednotlivým investičním pobídkám, jsou:

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU

- je zodpovědné za systém investičních pobídek a zabezpečuje administraci celého systému
- posuzuje žádosti o investiční pobídky a vydává rozhodnutí o nabídce nebo o příslibu investiční pobídky
- má kontrolní pravomoc u vybraných podmínek a povinností dle zákona o investičních pobídkách
- disponuje rozpočtem na administraci a procesní zabezpečení systému a výkon kontrolních pravomocí
- poskytuje hmotnou podporu pořízení dlouhodobého majetku pro strategické investiční akce

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

připomínkuje žádosti a vyplácí dvě formy pobídky - hmotnou podporu vytváření nových pracovních míst a hmotnou podporu rekvalifikace nebo školení zaměstnanců
vykonává kontrolní činnost těchto dvou forem podpory prostřednictvím Úřadu práce ČR

MINISTERSTVO FINANČÍ

připomínkuje žádosti o investiční pobídky
poskytuje pobídky ve formě slevy na daní z příjmu
kontroluje (prostřednictvím orgánů Finanční správy) čerpání těchto forem pobídek

CZECHINVEST

státní příspěvková organizace podřízená MPO
konzultuje se subjekty přípravu žádostí o státní podporu
přijímá žádosti o státní podporu

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

je připomínkovým místem pro posouzení žádostí o podporu z oblasti potravinářské výroby

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

připomínkuje všechny žádosti z hlediska dopadu na životní prostředí jako podmínky zákona o investičních pobídkách

ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA

je připomínkovým místem u osvobození od daně z nemovitých věcí ve zvýhodněných průmyslových zónách

Obrázek 6: Institucionální zakotvení režimu investičních pobídek (vlastní zpracování)

Pravomoci jsou tak rozloženy mezi orgány veřejné správy, a to vždy s ohledem na věcnou působnost těchto orgánů. Závazná stanoviska těchto orgánů jsou dále podkladem pro vydání rozhodnutí. Jednotlivé orgány rozhodují samostatně a nezávisle.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Každá žádost se posuzuje individuálně, a účastník řízení má možnost seznámit se s podklady příslušného rozhodnutí⁵.

Dokumenty pro podání žádosti o investiční pobídku jsou veřejně dostupné na webových stránkách agentury CzechInvest. Dále jsou na těchto webových stránkách zveřejňovány informace o vydaných rozhodnutích o příslibu investiční pobídky.

Kontrola plnění zákonných podmínek a povinností je řešena konkrétně prostřednictvím § 7 zákona o investičních pobídkách, který vymezuje příslušné kontrolní orgány⁶, lhůty pro výkon kontrolních pravomocí i sankce za porušení podmínek a povinností. Rozhodnutí vydávána v rámci zákona o investičních pobídkách obsahují všechny nezbytné náležitosti rozhodnutí podle správního řádu, včetně poučení adresáta o možnosti podat opravný prostředek.

3.4 Investiční pobídky v mezinárodním kontextu

Investiční pobídky (s výjimkou hmotné podpory rekvalifikace a školení zaměstnanců) spadají do kategorie regionální investiční podpory a její maximální výše se řídí tzv. mapou regionální podpory⁷, která stanovuje v jednotlivých regionech nejvyšší možné intenzity podpory.

Jednotlivé míry podpory jsou v regionech stanoveny v závislosti na výši HDP. Regiony s HDP na obyvatele mezi 60 – 75 % průměru EU (včetně ČR) mají sníženou míru veřejné podpory. Regiony ČR se s účinností od 1. července 2014⁸ přesunuly mezi vyspělejší oblasti, a tím došlo ve všech regionech NUTS II ke snížení míry podpory na 25 % způsobilých nákladů. V regionu NUTS II Praha se regionální veřejná podpora neposkytuje.

Co se týče zahraničních zemí, Slovensko se snaží eliminovat rozdíly mezi jednotlivými regiony. Hlavním kritériem dotací už není čistě tvorba pracovních míst, ale spíše zvýšení podílu vysokoškolsky vzdělaných občanů.

Dle zákona č. 57/2018 Z.z. o regionální investiční pomoci se dělí projekty, které je možné podpořit do následujících kategorií:

1. průmyslová výroba,
2. technologická centra
3. a centra podnikových služeb

Investiční pomoc má na Slovensku čtyři různé formy, mezi které patří: dotace na získání dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, úleva na dani z příjmu, příspěvek na nové pracovní místo a převod nemovitého majetku nebo nájmu nemovitého majetku.

⁵ Náležitosti rozhodnutí a podrobnosti ve věci správního řízení stanovuje zákon č. 500/2004, správní řád.

⁶ Kárná odpovědnost státních zaměstnanců je upravena zákonem 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ Každá mapa regionální podpory je zveřejněna v Úředním věstníku Evropské unie a tvoří nedílnou součást Pokynů k regionální státní podpoře na období 2014–2020. Dostupné online:

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/250348/250348_1516897_137_2.pdf

⁸ Podle výjimky uvedené v článku 107 odst. 3 písm. a) SFEU se na období od 1. července 2014 do 31. prosince 2020 s maximální intenzitou podpory 25 % hrubého grantového ekvivalentu navrhly jako způsobilé tyto oblasti NUTS II: Střední Čechy, Jihozápad, Severozápad, Severovýchod, Jihovýchod, Střední Morava, Moravskoslezsko.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

V Polsku mohou investoři využít vládních dotací financovaných v rámci "Programu na podporu investic značného významu pro polskou ekonomiku na léta 2011-2020" (grant na zaměstnání a investiční grant). Tento program byl zaveden vládou v červenci 2011 a poskytuje vyčleněné dotace pro nové investiční projekty ze státního rozpočtu v sektorech „obzvláště důležitých pro národní hospodářství“, které zahrnují: automobilový průmysl, sektor elektronický a domácích spotřebičů, letectví, sektor biotechnologie, potravinářství, sektor moderních služeb a výzkum a vývoj.

Dále mohou žádat o podporu také podnikatelé, kteří plánují investice do výroby v jiných odvětvích s minimálními způsobilými náklady ve výši 750 mil. PLN a vytvořením minimálně 200 nových pracovních míst, nebo s minimálními způsobilými náklady ve výši 500 mil. PLN a vytvořením alespoň 500 nových pracovních míst. Podpora má dvě formy, a to vytváření nových pracovních míst a podpora pro způsobilé náklady na novou investici.⁹

Investičním prostředím v Maďarsku se zabývá zákon č. XXIV o všeobecných podmínkách investování zahraničních subjektů z roku 1988. Maďarsko je zároveň členem organizace MIGA (Multilateral Investment Guarantee Agency), prostřednictvím které zájemci uzavírají příslušnou smlouvu ohledně speciální ochrany svých investic.

V Maďarsku směřuje podpora nejvíce do odvětví služeb a zpracovatelského průmyslu (výroba automobilů, elektrických strojů apod.) Dle informací Národní investiční agentury (Hungarian Investment Promotion Agency)¹⁰ poskytuje Maďarsko (po splnění podmínek) kombinaci jednotlivých typů podpor na míru. Například hmotná podpora na nová pracovní místa je poskytována kdekoli při vytvoření minimálně 50 nebo 100 pracovních míst (v závislosti na regionu), pokud dvouleté mzdové náklady dosáhnou minimálně 10 mil. EUR. V případě investic do majetku pak není stanovena minimální výše investice. Zajímavou pobídkou je sleva na dani z příjmu právnických osob po dobu 13 let v případě investice ve výši 11,3 mil. EUR a vytvoření alespoň 50 nových pracovních míst.

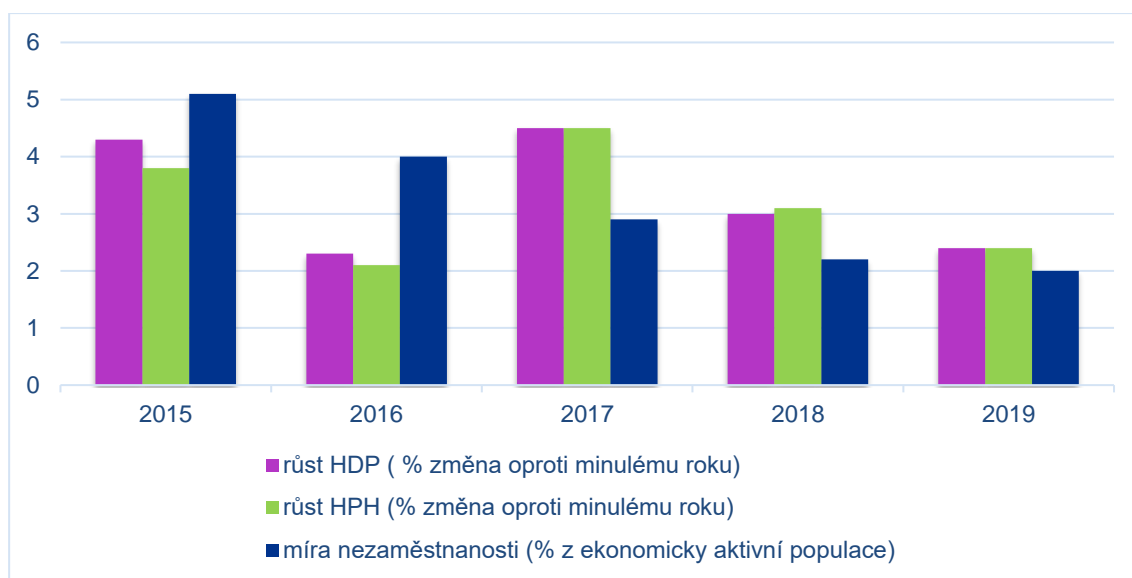
⁹ Souhrnná teritoriální informace Polsko. Dostupné online:

[http://publiccontent.sinpro.cz/PublicFiles/2018/05/18/Nahled%20STI%20\(PDF\)%20Polsko%20-%20Souhrnna%20teritorialni%20informace%20-%202018.110513705.pdf](http://publiccontent.sinpro.cz/PublicFiles/2018/05/18/Nahled%20STI%20(PDF)%20Polsko%20-%20Souhrnna%20teritorialni%20informace%20-%202018.110513705.pdf)

¹⁰ Národní investiční agentura - Hungarian Investment Promotion Agency/Nemzeti Befektetési Ügynökség, www.hipa.hu

4 Socioekonomický kontext

V období let 2015 – 2019 rostla česká ekonomika v průměru téměř o 3,1 %, přičemž **tempo růstu HDP** od roku 2017 klesá. Nejrychlejší růst ve sledovaném období nastal v roce 2017, a naopak nejméně dynamická ekonomická aktivita byla zaznamenána v roce 2014. V roce 2015 byl ekonomický růst tažen rostoucí spotřebou domácností a vyšší investiční aktivitou, tedy domácí poptávkou. Nejvyšší růst za sledované období nastal v roce 2017, kdy byl růst HDP způsoben především zahraniční poptávkou, spotřebou domácností a investiční aktivitou. V roce 2019 byly hlavním faktorem celoročního růstu především spotřební výdaje, tedy spotřeba domácností a spotřeba vládních institucí.

Graf 2: Vývoj HDP a HPH v porovnání s mírou nezaměstnanosti 2014 – 2019 (vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ a Eurostat)

V roce 2019 z meziročního růstu **HPH (hrubé přidané hodnoty)** o 2,4 % se projevilo napříč všemi odvětvími národního hospodářství, přičemž nejvíce k růstu HPH přispělo odvětví služeb, především obchodu, dopravy a ubytování a pohostinství a odvětví informačních a komunikačních činností. **Ve zpracovatelském průmyslu** se dařilo především výrobě dopravních prostředků a výrobě elektrických zařízení a nastal útlum ve výrobě strojů a elektrických a optických přístrojů. Ve zpracovatelském průmyslu bylo ve sledovaném období zaměstnáno nejvíce osob (téměř 1,5 milionu osob).

Obecná míra nezaměstnanosti se v průběhu let 2015 – 2019 neustále snižovala a v roce 2019 dosáhla rekordně nízkých hodnot. V prosinci 2019 se míra nezaměstnanosti pohybovala na úrovni 2 %. Za sledované období klesl počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce na jedno pracovní místo z 4,4 uchazeče v roce 2015 na 0,6 uchazeče v roce 2019.

Nízká nezaměstnanost tlačí na růst mezd v národním hospodářství. Ve čtvrtém čtvrtletí roku 2019 dosáhla **průměrná mzda** v České republice hodnotu 36 144 Kč (meziroční nárůst o 6,7 %, reálně o 3,6 %). V roce 2019 pak dosáhla průměrná mzda výše 34 125 Kč, což představuje reálné meziroční zvýšení o 4,2 %. Oproti tomu průměrná

mzda v roce 2015 byla 26 467 Kč, kdy reálné meziroční tempo růstu bylo 3,1 %. Ve sledovaném období se mzda nejvíce zvýšila v roce 2017, kdy reálné meziroční zvýšení představovalo 5,3 %. **Ve zpracovatelském průmyslu se mzda v roce 2019 reálně zvýšila o 3,2 %, což je pod průměrem České republiky** a indikuje to, že v ZP mzdy rostly pomaleji. **Od roku 2017 se tempo reálného zvyšování průměrné mzdy snižuje**, což může být způsobené vyšší inflací a také tím, že další zvyšování mezd ve firmách je omezené hospodářskými výsledky, přičemž tato situace vede k **vyšší fluktuaci zaměstnanců** - jak v rámci sektorů, tak mezi sektory. Vzhledem k tomu, že domácí nabídka nedokázala pokrýt poptávku po pracovní síle, došlo k vyššímu přílivu cizinců. Nejvyšší průměrné mzdy se ve sledovaném období vyskytují v odvětví informační a komunikační činnosti a peněžnictví a pojišťovnictví, naopak nejnižší v odvětví ubytování, stravování a pohostinství a administrativních a podpůrných činnostech.

Tržby ve zpracovatelském průmyslu vzrostly za sledované období o 14 %, i když tempo růstu od roku 2017 klesá (v roce 2019 tržby vzrostly pouze o 0,8 % oproti roku 2018, přičemž růst z roku 2016 na 2017 představoval 7,3 %). Z hlediska tržeb mělo dominantní význam v letech 2015 – 2019 ze všech sektorů zpracovatelského průmyslu pro české

hospodářství odvětví **Výroba motorových vozidel** (CZ-NACE 29), které tvořilo cca čtvrtinu celého zpracovatelského průmyslu a na které bylo navázáno mnoho dalších odvětví. Tato odvětví také přispěla největší měrou k nízké nezaměstnanosti. Se značným odstupem následovaly ostatní sektory zpracovatelského průmyslu, kdy nejvýznamnějšími sektory jsou Výroba kovových konstrukcí (CZ-NACE 25), Výroba strojů (CZ-NACE 28), Výroba počítačů (CZ-NACE 26), Výroba elektrických zařízení (CZ-NACE 27), Výroba pryžových a plastových výrobků a Výroba elektrických zařízení (CZ-NACE 22) a Výroba potravinářských výrobků (CZ-NACE 10). V roce **2015** nejvíce vzrostly tržby oproti předchozímu roku v odvětví Výroby oděvů (CZ-NACE 14, meziroční nárůst o 17 %), v roce **2017** v odvětví Výroby chemických látek a chemických přípravků (CZ-NACE 20, meziroční nárůst o 23 %) a v roce **2019** to bylo odvětví Výroby základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků (CZ-NACE 21, meziroční nárůst o 17,6 %).

Ve sledovaném období je možné pozorovat nárůst zaměstnanců nejen ve zpracovatelském průmyslu, ale také samostatných podnikatelských subjektů. V meziročním porovnání jde o nárůst o více než 6 % **zaměstnanců**, a to bylo v roce 2019 ve zpracovatelském průmyslu zaměstnáno 28 % z celku všech zaměstnanců ČR. V absolutních číslech vzrostl počet zaměstnanců ve zpracovatelském průmyslu o více než 83 tisíc (srovnání let 2015 – 2018¹¹). Ve zpracovatelském průmyslu v roce 2018 působilo 179 567 **podnikatelských subjektů**, z čehož 92,9 % tvořily mikropodniky. Od roku 2015 do roku 2018¹² počet subjektů v sektoru rostl. Nejvíce zaměstnanců je alokováno v odvětví Výroba motorových vozidel (CZ-NACE 29, přes 15 % zaměstnanosti v ZP) a ve Výrobě kovových konstrukcí (CZ-NACE 25, přes 13 % zaměstnanosti v ZP).

¹¹ Za rok 2019 nebyla dostupná data.

¹² Za rok 2019 nebyla dostupná data.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Vysoké meziroční nárůsty HDP v sektoru zpracovatelského průmyslu byly charakteristické pro první polovinu sledovaného období, nicméně rekordně nízká nezaměstnanost na začátku roku 2019 přináší trend poklesu růstu počtu zaměstnanců ve zpracovatelském průmyslu a zároveň oslabuje růst průměrných mezd. Tento trend více apeluje na majitelé podniků, aby byli nakloněni inovacím ve výrobě i u samotných produktů, a technologickému pokroku, které pomáhají neustále zvyšovat produktivitu práce, což vede k vyšší hladině ekonomického zisku. Zaměstnanci oceňují rostoucí mzdy a zvyšování počtu nových pracovních míst ve zpracovatelském průmyslu, i když do budoucna bude potřeba zvyšovat kvalifikaci takových lidí vzhledem k zavádění nových technologií a vzniku nových profesí. Toto odvětví je pozitivně vnímáno také investory, státem a dalšími zainteresovanými subjekty. Pro stát je rovněž důležitý příznivý výběr daní do státního rozpočtu.

Celým sledovaným obdobím se prolíná schopnost adaptace subjektů na dynamicky se měnící podmínky v celém ekonomickém prostředí, reakce na nové vývojové trendy technologických inovací a jejich efektivní zavádění do praxe. To je do budoucna klíčovým motorem k udržení konkurenceschopnosti.

Důraz je kladen na **nové technologie, digitalizaci, rozvoj kybernetiky a umělé inteligence a vyšší automatizaci a robotizaci výroby založené na procesní a organizační analýze, která souvisí s Průmyslem 4.0.**

V současné době již mnoho českých firem některé z prvků konceptu Průmysl 4.0 využívá a zároveň se **postupně rozvíjejí v jednotlivých prvcích digitalizace prostřednictvím zavádění cloudových řešení, 3D tisku, nasazení robotů, práce s big data nebo e-commerce.** Nejrychlejší je nástup těchto prvků v oblasti automobilového průmyslu. Mimo to se však výrazněji začíná prosazovat v elektrotechnickém, farmaceutickém či chemicko-technologickém průmyslu. Firmám automatizace přináší posílení kvality i plynulosti výroby. Její zavádění je tak téměř nutným předpokladem k udržení či zvýšení konkurenceschopnosti. Reakci na nastupující změny v ekonomice tak řeší i vláda ČR zvýšením iniciativy v rámci Průmyslu 4.0 v ČR. Dlouhodobým cílem je ukázat možné směry budoucího vývoje mj. i průmyslového odvětví a zmapovat nezbytná opatření na podporu investic, výzkumu, kybernetickou bezpečnost i související legislativu. Digitalizace a související dopad na produktivitu práce s sebou přinese prostor pro oživení růstu mezd a přidané hodnoty.

5 Statistika příjemců státní podpory v letech 2015–2019

Záměrem investičních pobídek je zvýšit investiční aktivitu domácích i zahraničních subjektů. Současné schéma režimu investičních pobídek bylo upraveno, aby kopírovalo programové období evropských strukturálních fondů do roku 2020, přičemž počítá s ročním rozpočtem 11,8 miliard Kč.

Následuje přehled příjemců, kteří podali žádost o udělení investiční pobídky dle novely č. 84/2015 Sb. režimu státní podpory GBER. Vzhledem ke komplexnosti dat jsou do této analýzy zařazeny i subjekty, které o podporu požádaly na začátku referenčního období, již v roce 2014.

5.1 Základní charakteristiky příjemců

V období od 1. července 2014 do 31. prosince 2019 bylo vydáno **305 aktivních rozhodnutí** o příslibu investiční pobídky u **289 investorů**. Tyto investiční pobídky mají vytvořit **28 375 nových pracovních míst** a celková výše investice, kterou investoři plánují v ČR realizovat je **202,50 miliardy Kč**. Na jednu investici připadá 663,91 milionů Kč, což znamená 7,14 milionů Kč na jedno vytvořené místo.

Základní charakteristika 2019 a změna oproti roku 2017 (v závorce)

Počet investorů	289 (+99)
Počet investic/Počet vydaných Rozhodnutí o příslibu IP	305 (+108)
Výše celkové investice	202,50 mld. Kč (+100,72 mld. Kč)
Průměrná výše investice	663,91 mil. Kč (+147,28 mil. Kč)
Celkový počet vytvořených míst	28 375 (+8 455)
Průměrný počet vytvořených pracovních míst na investici	93 (-8)
Průměrná výše investice na vytvořené pracovní místo	7,14 mil. Kč (+1,98 milionu Kč)

Tabulka 4: Základní charakteristiky příjemců a změna oproti stavu v roce 2017 (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)¹³

¹³ Data jsou porovnána oproti dat v roce 2017, kdy proběhlo hodnocení v polovině období.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

I když investiční pobídky v minulosti cílily spíše na přilákání zahraničního kapitálu, struktura investorů podle původu země žadatele ukazuje spíše na výraznou převahu českých firem. Z 289 společností, které získaly investiční pobídku v tomto období, bylo 251 subjektů z ČR nebo ze Slovenska, a **zahraničí původ mělo pouze 38 subjektů**, což je pouze o 12 společností více, než v roce 2017. Počet českých žadatelů tedy rostl rychleji, než počet zahraničních žadatelů.

Nejvíce projektů má po České republice původ v Německu a Nizozemsku, ale stává se, že zahraniční investoři zakládají v ČR dceřiné společnosti před podáním žádosti, případně jsou to původem zahraniční společnosti působící na českém trhu. Pokud však výši investice vztáhneme na počet projektů, pak nejvyšší investicí na projekt výrazně dominují projekty s korejským původem (téměř 9 mld. Kč na projekt), a tyto projekty také stojí na pomyslné první příčce v průměrném počtu vygenerovaných míst na projekt (884 míst; zatímco v ČR 75 míst na projekt).

Projekty dle původu země žadatele, celková investice, nově vytvořená pracovní místa a počet projektů

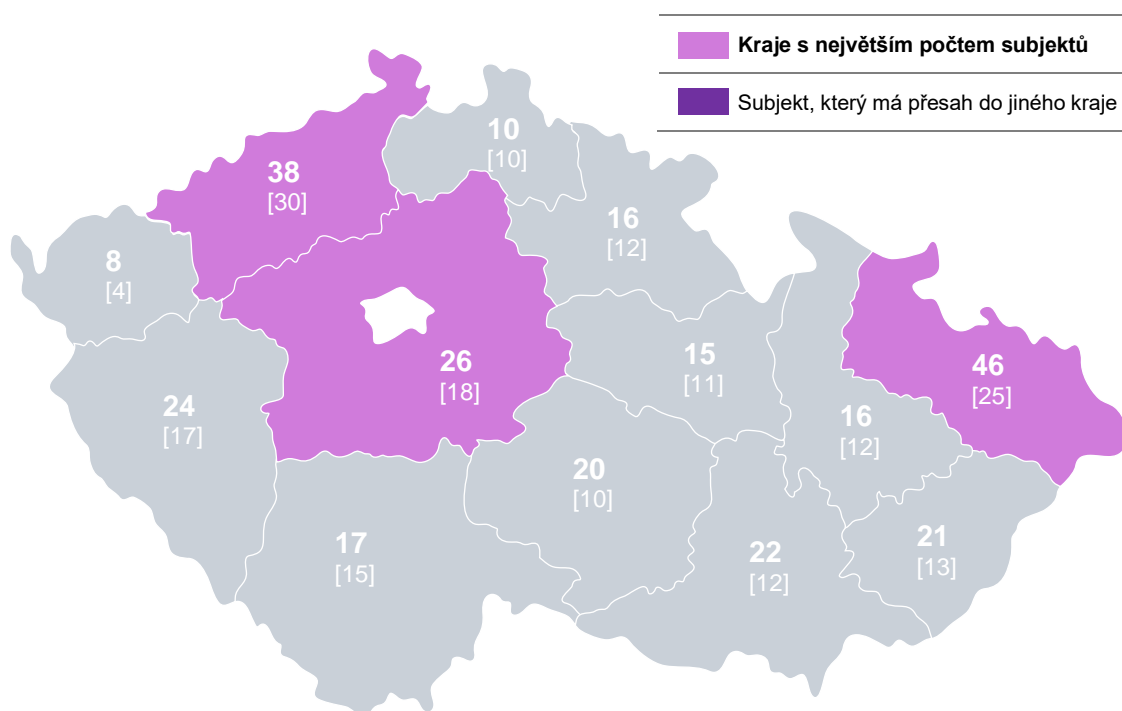
Česká republika	406,57 mld. Kč	65 908 prac. míst	730 projektů
Německo	154,41 mld. Kč	38 510 prac. míst	175 projektů
Nizozemí	75,01 mld. Kč	24 192 prac. míst	58 projektů
Korea	72,02 mld. Kč	10 145 prac. míst	15 projektů
Japonsko	64,74 mld. Kč	15 719 prac. míst	52 projektů

Tabulka 5: Srovnání projektů podle země původu dle výše celkových investic, stav k 31.12.2019 (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)

5.2 Regionální struktura investičních pobídek

Investiční pobídky je možno čerpat ve všech regionech kromě regionu NUTS II Praha, který je z regionální veřejné podpory vyloučen kvůli své vysoké rozvinutosti. Ve sledovaném období 2015 – 2019 bylo nejvíce projektů situovaných v Ústeckém, Středočeském, Jihočeském a Moravskoslezském kraji.

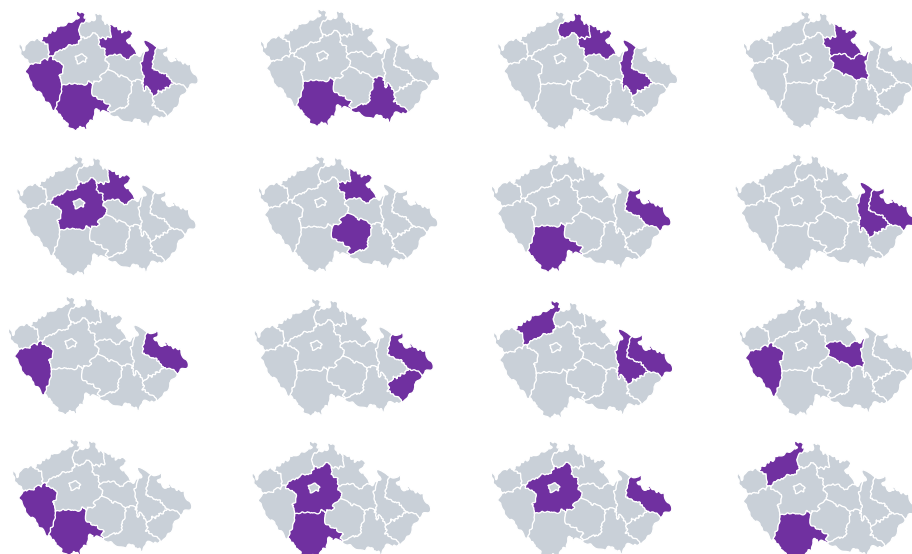
Na níže uvedené mapě je znázorněna regionální struktura podpořených subjektů v roce 2019 a v roce 2017 (v závorce). Největší nárůst podpořených subjektů zaznamenaly Karlovarský kraj a Vysočina, kde se počet podpořených subjektů zdvojnásobil. Naopak nulovou změnu v počtu podpořených subjektů se projevilo u kraje Ústeckého, ve kterém se nachází 10 subjektů.

Oproti roku 2017 se také změnilo počet subjektů, kteří přesahují do více krajů, kdy z původních 5 subjektů má aktuálně širší přesah subjektů 16. Tyto subjekty jsou znázorněny na mapách níže.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Obrázek 7: Regionální struktura investičních pobídek (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)

5.3 Odvětvová struktura investičních pobídek

Ačkoli mohou subjekty čerpat investiční pobídky až na sedm druhů investiční akce¹⁴, **absolutní většina investorů žádá o investiční pobídku v oblasti výroby**. Z celkového počtu 305 rozhodnutí je 290 projektů v oblasti výroby, 11 projektů v kategorii centrum strategických služeb a 4 projekty v kategorii technologické centrum.

Odvětví NACE II	Počet investic	Výše celkové investice (mil. Kč)	Prům. výše investice (mil. Kč)	Celkový počet vytvořených míst	Prům. počet vytvořených míst na investici	Prům. výše investice na vytvořené místo (mil. Kč)
10 - Výroba potravinářských výrobků	9	7 383,95	820,44	614	68,22	1,34
11 - Výroba nápojů	2	1 580,53	790,26	58	29	13,63
13 - Výroba textilií	4	3 583,93	895,98	153	38,25	5,86
16 - Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků	8	7 989,79	998,72	441	55,13	2,26
17 - Výroba papíru a výrobků z papíru	8	7 492,97	936,62	352	44,00	2,66
18 - Tisk a rozmnožování nahaných nosičů	8	1 841,09	230,14	189	23,63	1,22
20 - Výroba chemických látek a chemických přípravků	13	6 235,91	479,69	408	31,38	1,18
21 - Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků	2	2 789,98	1 394,99	250	125,00	5,58
22 - Výroba pryžových a plastových výrobků	43	39 276,66	913,41	4 505	104,77	0,20
23 - Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	13	5 487,14	422,09	590	45,38	0,72

¹⁴ Podporované typy investiční akce jsou zpracovatelský průmysl, technologické centrum, centrum strategických služeb – opravárenské centrum, centrum strategických služeb – centrum pro tvorbu software, centrum strategických služeb – centrum sdílených služeb, centrum strategických služeb – datové centrum, centrum strategických služeb – centrum zákaznické podpory (call centrum).

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

24 - Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	12	7 468,19	622,35	1 193	99,42	0,52
25 - Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	58	33 659,68	580,34	3 748	64,62	0,15
26 - Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	4	1 876,85	469,21	210	52,50	2,23
27 - Výroba elektrických zařízení	16	14 291,09	893,19	2 588	161,75	0,35
28 - Výroba strojů a zařízení j. n.	22	9 001,58	409,16	1 771	80,50	0,23
29 - Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	60	45 534,81	758,91	8 294	138,23	0,09
30 - Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení	4	1 696,00	424,00	360	90,00	1,18
32 - Ostatní zpracovatelský průmysl	4	2 072,71	518,18	843	210,75	0,61
33 - Opravy a instalace strojů a zařízení	2	519,52	259,76	90	45,00	2,89
62 - Činnosti v oblasti informačních technologií	6	20,88	3,48	271	45,17	0,01
63 - Informační činnosti	1	0,00	0,00	70	70,00	0,00
69 - Právní a účetnické činnosti	1	0,00	0,00	565	565,00	0,00
71 - Architektonické a inženýrské činnosti; technické zkoušky a analýzy	2	87,83	43,92	80	40,00	0,55
72 - Výzkum a vývoj	1	2 552,17	2552,17	250	250,00	10,21
82 - Administrativní, kancelářské a jiné podpůrné činnosti pro podnikání	1	0,00	0,00	85	85,00	0,00

Tabulka 6: Rozdělení investic podle odvětví NACE 2 (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)

Co se týče odvětvové struktury investičních pobídek, v počtu investic převažují napříč celým sledovaným obdobím především tři odvětví CZ-NACE, a to CZ-NACE 29 (Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů, 25 (Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení) a 22 (Výroba pryžových a plastových výrobků). **Tato tři odvětví tak tvoří 53 % celkového počtu investic, 59 % celkové investice a 58 % všech vytvořených pracovních míst.** Část odvětví je pak mezi pobídkovými firmami zastoupena pouze jednou, i proto prozatím nelze provést kvalifikované hodnocení trendů podle odvětví kvůli nízkému počtu hodnocených subjektů v těchto odvětvích.

Počet vytvořených pracovních míst úzce souvisí se sektory, které jsou mezi nejpočetněji zastoupenými. Nejvíce pracovních míst tak vytvoří projekty v oblasti výroby motorových vozidel – 8 294 pracovních míst. Druhým největším sektorem co do počtu vytvořených pracovních míst je výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení (celkový průměr za všechny sektory je 1 091). V průměrném počtu vytvořených pracovních míst na investici však zaujímá první místo ostatní zpracovatelský průmysl (210 míst na investici), kdy na druhé příčce stojí výroba motorových vozidel se 138 místy na investici (celkový průměr za všechny sektory je 114 míst na investici).

Obecně lze konstatovat, že investice v oblasti poskytování služeb, jako například služby v oblasti informačních technologií, budou vyžadovat nižší míru investic na vytvořené pracovní místo v porovnání s projekty ve výrobě, které se spíše zaměřují na investice do moderních výrobních technologií. Vysoké investice na jedno vytvořené pracovní místo se ze sledovaných sektorů objevují například ve výrobě nápojů nebo u investic do vědy a výzkumu.

6 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření probíhalo každoročně od roku 2015 do roku 2019, přičemž byly kontaktovány všechny subjekty, kterým bylo vydáno Rozhodnutí o příslibu IP v období od 1. července 2014 do konce roku 2019.

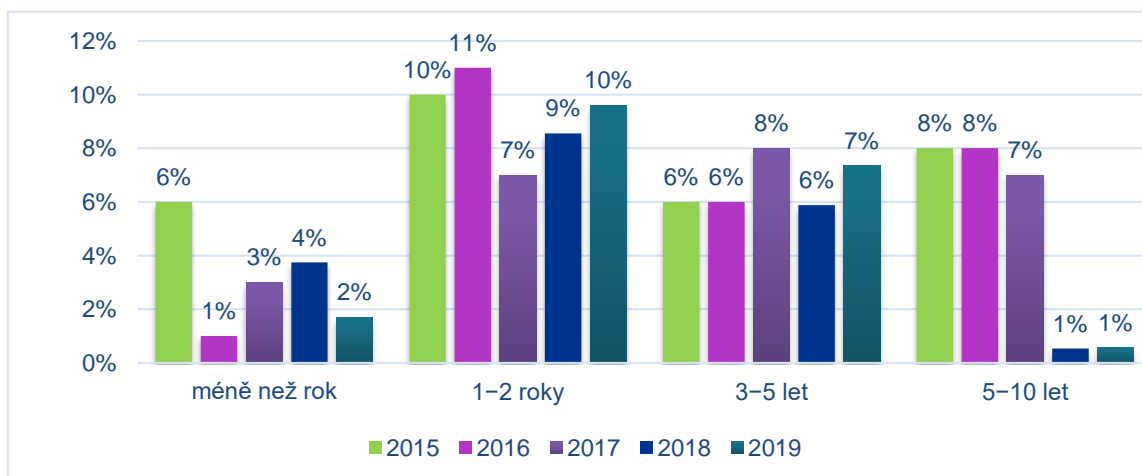
V roce 2015 bylo osloveno 84 subjektů, v roce 2016 celkem 132 subjektů, v roce 2017 dosáhl počet oslovených subjektů 190, v roce 2018 celkem 255 subjektů a v roce 2019 bylo v databázi dotazníkového šetření 289 společností. Míra návratnosti dotazníků se pohybovala v průměru okolo 76 %. Výsledky dotazníkových šetření jsou prezentovány v následující kapitole.

I navzdory povinnosti subjektů poskytnout součinnost ve věci hodnocení režimu investičních pobídek tak okolo 24 % subjektů ve sledovaném období nereagovalo na žádost o vyplnění dotazníku, a to ani po opakované výzvě a oslovení širšího spektra zástupců dané společnosti. Zhotovitel si je vědom rizik spojených s relevancí dat získaných z online dotazníkových šetření, která jsou dotazovaným poskytována samostatně a bez možnosti okamžité kontroly tazatele. I proto je nutno vyhodnocení dotazníkových šetření v této kapitole brát s určitou rezervou, která bude zohledňovat možnou subjektivnost dat. Zejména pak zhotovitel předestírá, že návratnost dotazníků nebyla stoprocentní, tedy veškeré závěry jsou odvozovány ze vzorku respondentů představujících čtyři pětiny všech příjemců.

6.1 Základní charakteristiky respondentů

Pro další směřování systému investičních pobídek v ČR je pro poskytovatele důležité znát podrobnou strukturu a specifika příjemců těchto investičních pobídek.

Jednou z otázek v dotazníkovém šetření byla délka působení podpořené firmy na českém trhu. Ve sledovaném období 2015 – 2019 působilo na českém trhu více než 10 let, 70 – 81 % podpořených firem, přičemž tento podíl stabilně stoupá (70 % v roce 2015, 81 % v roce 2019).

Graf 3: Délka působení podpořených subjektů v ČR (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)

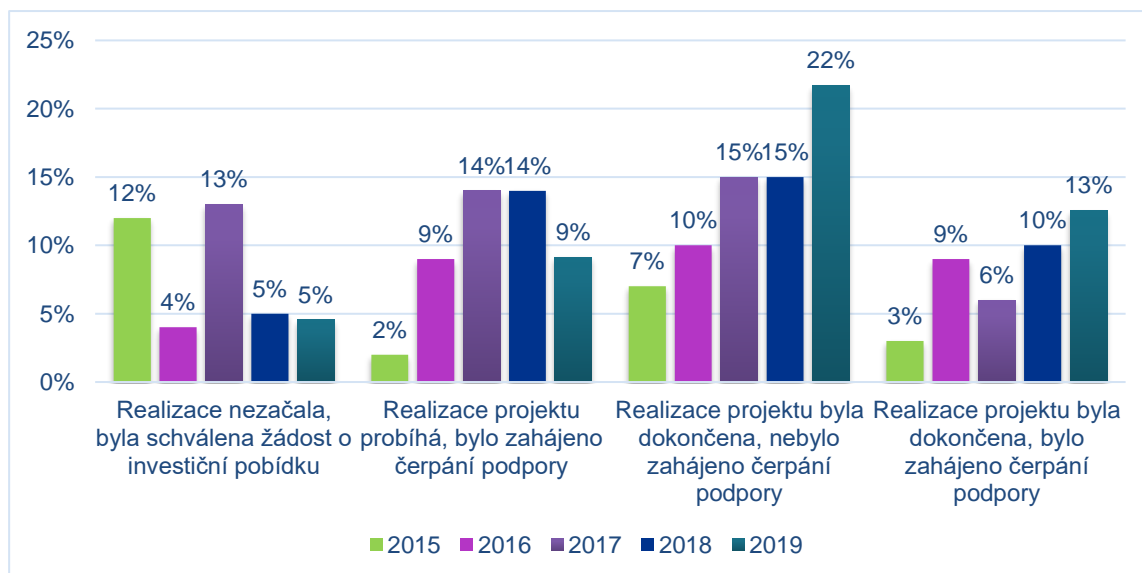
Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Graf 3 zachycuje vývoj počtu firem v závislosti na jejich délce působení na českém trhu, přičemž k největší změně dochází u firem působících na trhu mezi 5 a 10 let, nejspíše s tím, jak se firmy přesouvají do kategorie nad 10 let působení.

Další otázkou na základní charakteristiku podpořených subjektů bylo, v jaké fázi se realizace projektu podpořeného investiční pobídkou nachází. Během let 2015 – 2019 se většina podpořených subjektů nacházela ve fázi, kdy realizace projektu již probíhá, ale prozatím nebylo zahájeno čerpání. Tento trend však během let klesá. V roce 2015 se jednalo o 76 % dotazovaných subjektů, v roce 2017 to bylo již pouze 52 % a to stejně platí i pro rok 2019.

Další kategorie fází realizace projektu znázorňuje Graf 4, kdy v rámci sledovaného období došlo k nárůstu ze 7 % v roce 2015 na 22 % v roce 2019 u těch projektů, jejichž realizace byla dokončena, ale nebylo zahájeno čerpání podpory. Při pohledu na strukturu v jednotlivých letech je zřejmá téměř opačná struktura v roce 2019 oproti roku 2015.

Graf 4: Rozdělení projektů podle fáze realizace projektu (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)

Podle údajů MPO bylo v rámci investiční pobídky Sleva na dani z příjmu vyčerpáno v letech 2015 – 2019 celkem 875,2 milionů Kč. V případě druhé formy investiční pobídky nedošlo v roce 2015 k jejímu čerpání. Naopak v letech 2016 – 2019 bylo na vytvoření nových pracovních míst čerpáno celkem 214,2 milionů korun.

Forma investiční pobídky	Čerpání investiční pobídky				
	2015	2016	2017	2018	2019 ¹⁵
Sleva na dani	43,9 mil. Kč	173,3 mil. Kč	239,4 mil. Kč	365,9 mil. Kč	52,7 mil. Kč
Tvorba nových pracovních míst	-	30,0 mil. Kč	22,5 mil. Kč	133,7 mil. Kč	28 mil. Kč

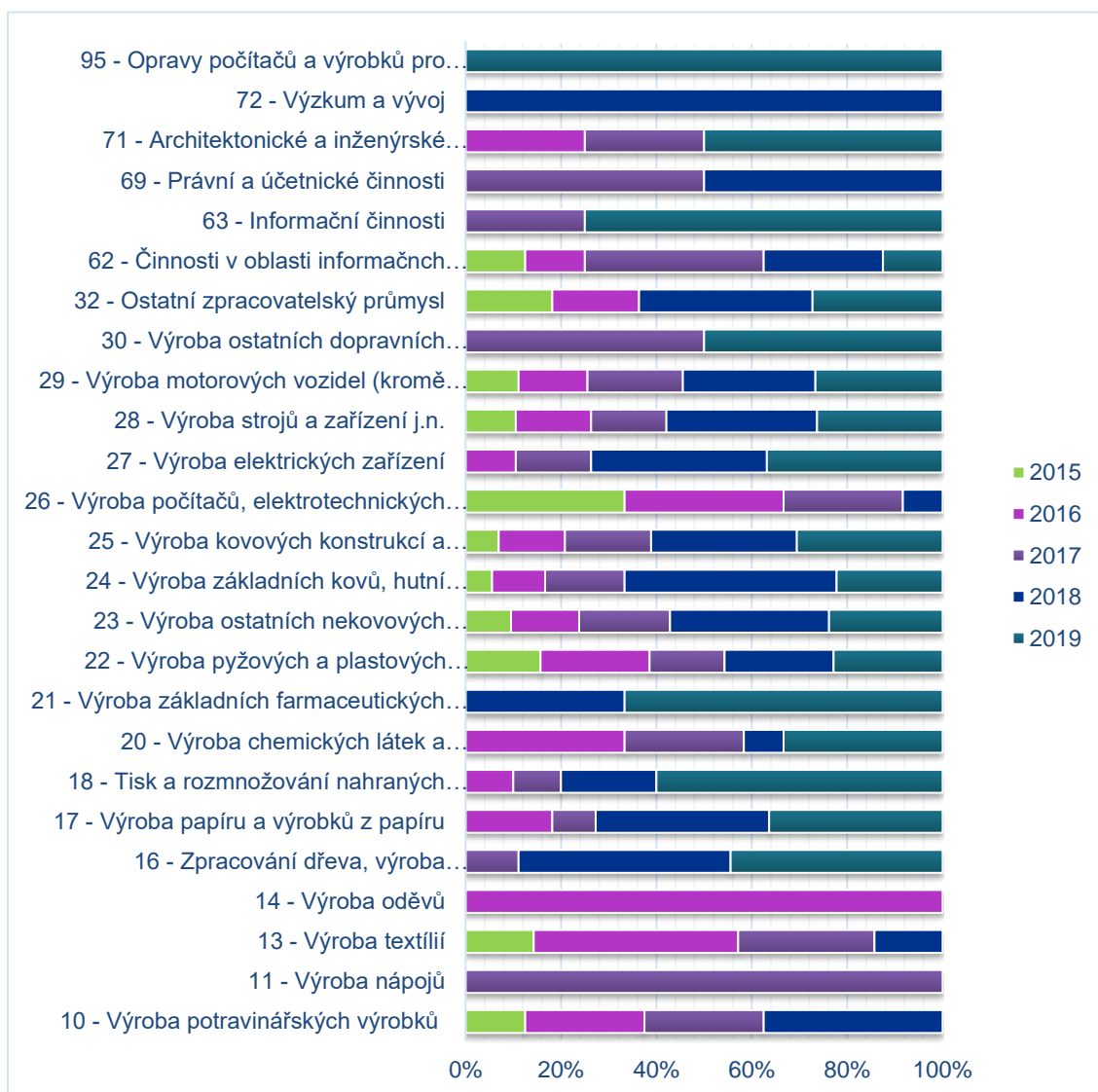
Tabulka 7: Čerpání investičních pobídek v letech 2015 – 2019 (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)

¹⁵ Čerpání za rok 2019 není kompletní.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Podle statistik ČNB roste dlouhodobě v ČR reinvestovaný zisk. Stále více firem tedy investuje do vzniku nových výzkumných a vývojových center, anebo hledá nové možnosti propojení svého působení do ostatních odvětví. V dotazníkových šetření během let 2015 – 2019 byl zkoumán širší investiční záměr podpořených projektů. Celkový přehled jednotlivých klasifikací činností NACE ve sledovaném období znázorňuje Graf 5. Projekty se širším investičním záměrem se v některých kategoriích objevily třeba i jen v jednom roce. Naopak v některých kategoriích se takové projekty objevují v každém roce v rámci sledovaného období a u takových kategorií většinou počet projektů se širším investičním záměrem v roce 2018 a 2019 roste.

Graf 5: Rozdělení investic podle komplexnosti investičního záměru v letech 2015 – 2019 (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)

Ve všech sledovaných obdobích bylo nejvíce projektů podpořených investiční pobídkou, která je součástí širšího investičního záměru v odvětví **29 - Výroba motorových vozidel**, přičemž počet těchto projektů vzrostl od roku 2015 do 2019 z 10 na 24 takových projektů. Druhou nejpočetnější kategorií je pak odvětví **25 - Výroba kovových**

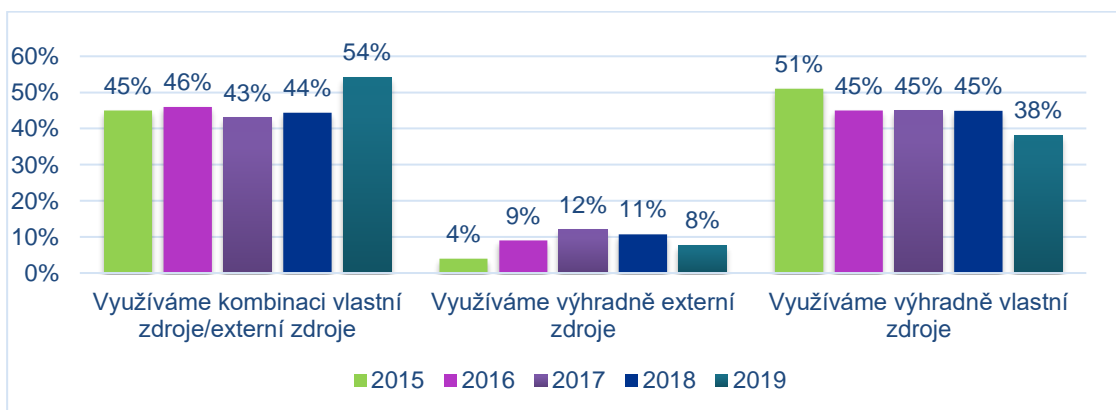
konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení, kde počet projektů, které jsou součástí komplexnějšího investičního záměru vzrostl od roku 2015, kdy jich bylo 5, na celkových 22 projektů v roce 2019. Třetí nejvýznamnější kategorií je v tomto kontextu odvětví **22 - Výroba pryžových a plastových výrobků**, kde bylo v roce 2019 celkem 16 projektů podpořených investičních pobídkou součástí komplexnějšího investičního záměru. Dalšími kategoriemi, které zaznamenaly nárůst z roku 2015 do roku 2019 byly kategorie 28 - Výroba strojů a zařízení (z 4 na 10 projektů), 18 - Tisk a rozmnožování nahaných nosičů (z 0 na 6 projektů) a 27 - Výroba elektrických zařízení (z 0 na 7 projektů).

6.2 Příprava projektů a financování

Přípravná fáze projektu je často finančně, ale hlavně časově náročná, jelikož zahrnuje spoustu dílčích fází, na jejichž základě se rozhodne, zda bude projekt realizován či bude zamítnut. Je-li projekt schválen, nastává fáze investiční, kterou lze rozdělit na projekční a realizační. I když náklady realizační etapy obvykle výrazně převyšují náklady projekční přípravy, nejsou ani tyto náklady zanedbatelné.

V rámci dotazníkového šetření byla položena otázka na časovou náročnost projektu a na zdroje pro jeho financování. **Ve sledovaném období roste podíl podpořených subjektů, kterým příprava projektu investice trvá více než 6 měsíců** (42 % v roce 2015, 52 % v roce 2017 a 60 % v roce 2019) na úkor subjektů, kterým příprava trvá 3 – 6 měsíců (46 % v roce 2015, 37 % v roce 2017 a 30 % v roce 2019). Podíl subjektů, kterým příprava trvá méně než 3 měsíce zůstává ve sledovaném období přibližně stejný (okolo 10 %).

Další otázka se zaměřovala na zdroje spolufinancování projektu podpořeného investiční pobídkou. V průběhu let 2015 – 2019 využívá převážná většina dotazovaných subjektů buďto výhradně vlastní zdroje, i když struktura se v rámci let mění ve prospěch kombinace vlastních a externích zdrojů. Zatímco v roce 2015 využívalo 51 % subjektů vlastních zdrojů, 45 % kombinaci vlastních a externích zdrojů a 4 % výhradně externích zdrojů, v roce 2019 výhradně vlastních zdrojů využívalo 38 % subjektů, kombinovaných 54 % a výhradně externích. V rámci sledovaného období také v některých letech došlo k nárůstu subjektů využívajících výhradně externí zdroje na úkor subjektů, kteří pro financování využívají kombinaci. Využití zdrojů financování zobrazuje Graf 6.

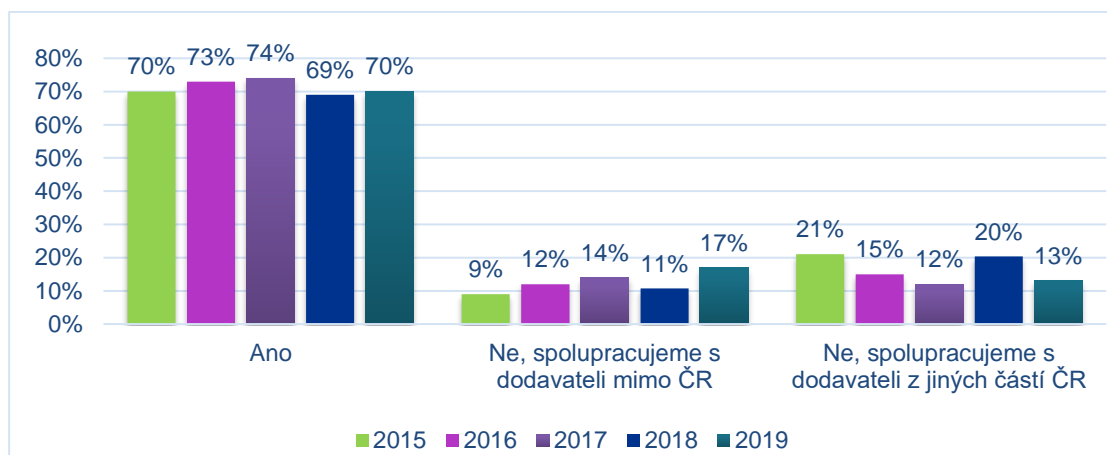

Graf 6: Poměr využitých zdrojů financování během let 2015 – 2019 (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)

6.3 Spolupráce s dodavateli v ČR

Důležitým přínosem při poskytování investičních pobídek by mělo být posílení dodavatelsko-odběratelských sítí na českém trhu. Vyvstala otázkou tedy byla míra spolupráce dotazovaných subjektů s regionálními dodavateli na úrovni ČR. Předmětem šetření byla jak jejich současná propojenost, tak celkový efekt zintenzivnění dodavatelsko-odběratelských vztahů díky podpořenému projektu.

První otázka se zaměřovala na spolupráci s dodavateli ze stejného NUTS II regionu, kdy ve všech sledovaných obdobích více jak 69 % dotazovaných subjektů uvedlo, že s těmito dodavateli částečně či výhradně spolupracuje. Graf 7 dále ukazuje, že podíl spolupráce s dodavateli z jiných částí ČR v roce 2018 vzrostl na úkor spolupráce s regionálními dodavateli z NUTS II regionu a spolupráce se zahraničními dodavateli. Mezinárodní spolupráce kromě poklesu v roce 2018 vykazuje rostoucí trend.

Graf 7: Přehled investic podle spolupráce s místními dodavateli ze stejného NUTS II regionu v letech 2015 – 2019 (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)

V další otázce se poté zkoumalo napojení na české dodavatele. V roce **2015 a 2016** bylo na české dodavatele napojeno až 94 % respondentů, kdežto v roce **2017** byl zaznamenán pokles téměř o 8 procentních bodů. V letech **2018 a 2019** bylo 89 % společností navázáno na dodavatele z ČR.

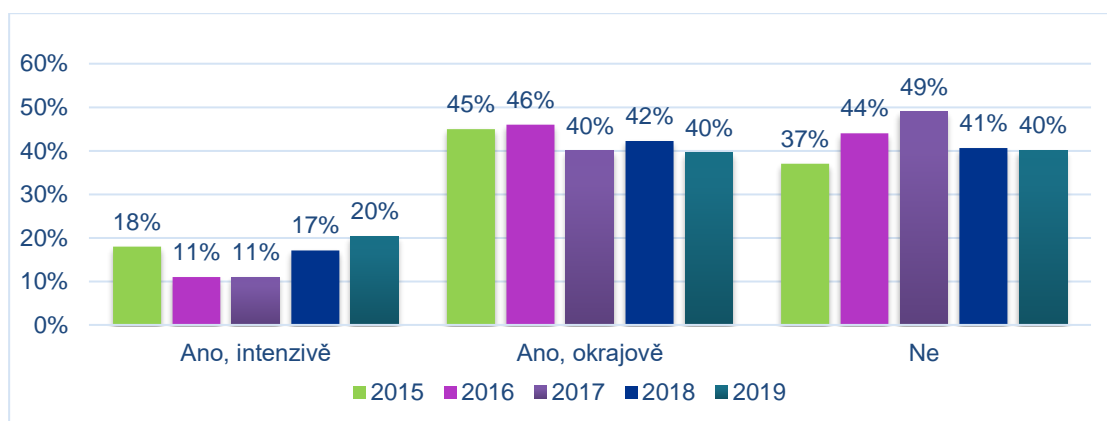
Závěrem byl zkoumán také vliv investiční pobídky na zintenzivnění spolupráce mezi místními a regionálními dodavateli a odběrateli. V roce 2015 uvedlo 60 % dotazovaných respondentů, že se jim zintenzivnila spolupráce s místními či regionálními firmami. V roce 2016 a 2017 potvrdilo zlepšení vztahů díky investiční pobídce 54, resp. 55 % dotazovaných subjektů, avšak v letech 2018 a 2019 podíl klesl na 47 %, resp. 48 %. **Stále méně subjektů tedy hodnotí efekt podpory projektu investiční pobídkou jako faktor, který zvyšuje spolupráci s místními nebo regionálními dodavateli.**

Z hlubší analýzy odpovědí v dotazníkových šetření během let 2015 – 2019 navíc vyplývá, že polovina společností, které již spolupracují s místními nebo regionálními dodavateli, plánuje v budoucnu tuto spolupráci nadále rozšiřovat. Naopak společnosti, které spolupracují spíše s dodavateli mimo ČR, nemají v plánu svou spolupráci s místními či regionálními dodavateli rozšířit. **Nelze tedy jednoznačně potvrdit ani vyvrátit efekt investičních pobídek na rozšiřování spolupráce s místními dodavateli.**

6.4 Spolupráce s vysokými školami nebo výzkumnými organizacemi

Dalším důležitých přínosem investičních pobídek je kromě podpory vztahů s místními dodavateli také zvýšení mezinárodní konkurenceschopnosti ČR. Investiční pobídky by měly podpořit inovace spolu s technologickým pokrokem a podporovat vytváření nových pracovních míst s vyššími nároky na kvalifikaci. Mělo by tak docházet k propojování vědy a výzkumu akademických pracovišť se společnostmi.

Během sledovaného období v letech 2015 – 2017 docházelo k poklesu spolupráce s vysokými školami a výzkumnými institucemi. V roce 2015 jich s vysokými školami spolupracovalo intenzivně či okrajově 63 % dotazovaných subjektů, v roce 2017 již pouhých 51 %. V letech 2018 a 2019 se však podíl společností, které intenzivně spolupracují s VŠ a výzkumnými pracovišti, zvýšil. Podrobný vývoj lze vidět na Graf 8.

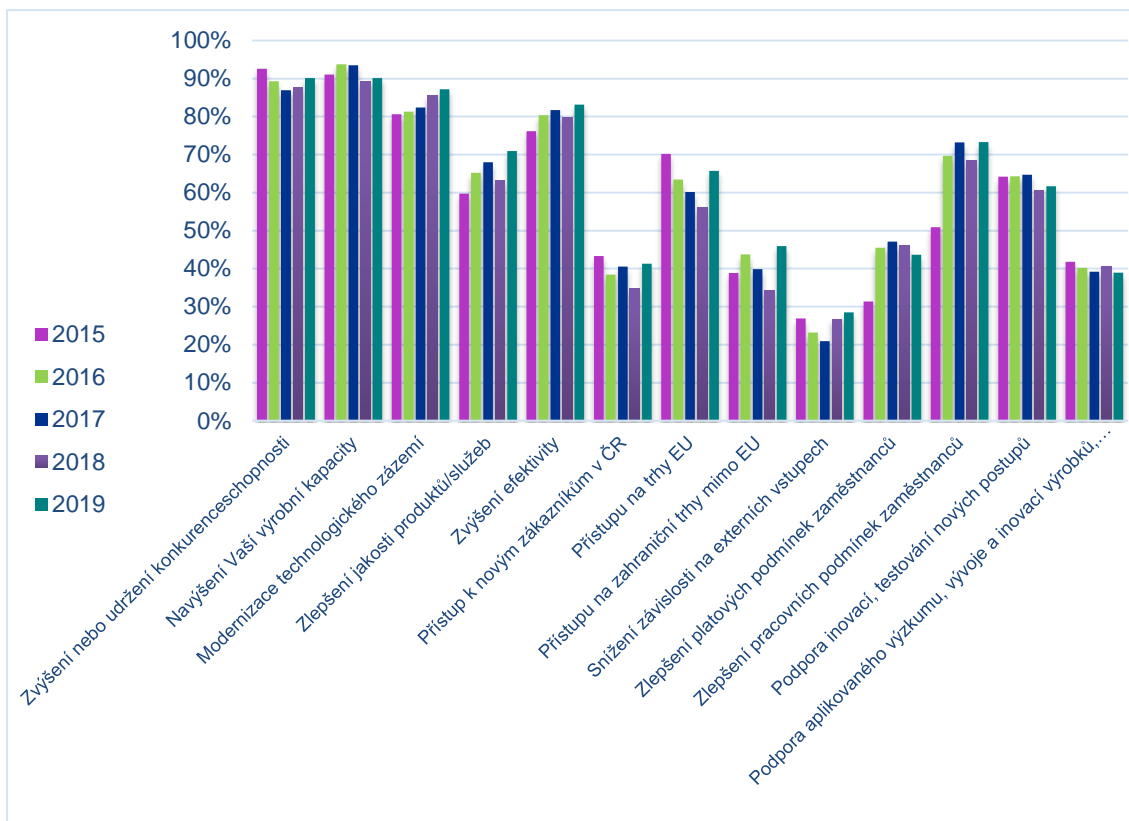

Graf 8: Hodnocení spolupráce s vysokými školami nebo výzkumnými institucemi v ČR během let 2015 – 2019 v členění intenzivní spolupráce, okrajová spolupráce a žádná spolupráce (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)

Dotazníkové šetření se dále také zaměřilo na vliv realizovaného projektu na možnou spolupráci s VŠ nebo výzkumnými institucemi. Tuto spolupráci nejčastěji připouští subjekty, které v dotazníku uvedly, že s těmito institucemi intenzivně spolupracují. V průměru se podíl těchto respondentů snížil ze 64 % za období 2015 – 2017 na 56 % za období 2015 - 2019. Poměrově tedy ty subjekty, které intenzivně spolupracují s vysokými školami a výzkumnými institucemi, stále méně věří v to, že projekt podpořený investiční nabídkou zintenzivní spolupráci (67% v roce 2015 oproti 41 % v roce 2019). Subjekty, které s VŠ či výzkumnými institucemi nespupracují, ani de facto nepředpokládají, že projekt podpořený investiční pobídkou povede k vzájemné spolupráci s VŠ, nebo výzkumnými institucemi a počet subjektů, které si to myslí, za sledované období klesá (12 % v roce 2015 oproti 6 % v roce 2019). Ze subjektů, které s akademickou sférou spolupracují pouze okrajově, předpokládá zintenzivnění spolupráce v průměru 36 % respondentů (přičemž v roce 2019 došlo k nárůstu podílu takových respondentů na 50 %). **Celkově tedy subjekty, které již s veřejnými subjekty spolupracují, odmítají možný vliv investičních pobídek na zintenzivnění spolupráce mezi soukromou a veřejnou sférou.**

6.5 Další efekty investice

Investiční pobídky nepřinášejí pozitivní efekt pouze v podobě podpory vztahů s místními dodavateli či se zvyšováním konkurenceschopnosti ČR, ale především v posílení vlastní konkurenceschopnosti a ve vytváření vlastních výzkumných center.

Graf 9: Zhodnocení dalších efektů podpořených investiční pobídkou (podíl subjektů, které odpověděly "ano" v dané kategorii na otázku, zda jim projekt pomohl v daném kontextu (Zdroj: Vlastní zpracování na základě CzechInvest)

V dotazníku byla zkoumána otázka, k čemu projekt podpořený investiční pobídkou přispěl, přičemž dotaz byl mířený na konkrétní kategorie efektů:

- Zvýšení nebo udržení konkurenceschopnosti;
- Navýšení Vaší výrobní kapacity;
- Modernizace technologického zázemí;
- Zlepšení jakosti produktů/služeb;
- Zvýšení efektivity;
- Přístup k novým zákazníkům v ČR;
- Přístupu na trhy EU;
- Přístupu na zahraniční trhy mimo EU;
- Snížení závislosti na externích vstupech;
- Zlepšení platových podmínek zaměstnanců;
- Zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců;

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

- Podpora inovací, testování nových postupů;
- Podpora aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací výrobků, technologií a výrobních procesů.

V roce 2015 jsou zaznamenány přínosy projektů podpořených investiční pobídkou ve snížení závislosti na externích vstupech, k přístupu na trhy EU a přístupu k novým zákazníkům v rámci ČR. V roce 2016 především ke zlepšení pracovních a platových podmínek zaměstnanců. V roce 2017 řadí subjekty mezi hlavní přínosy zlepšení pracovních a platebních podmínek zaměstnanců, ale hlavně zlepšení jakosti produktů/služeb. V roce 2018 to je navýšení vlastní výrobní kapacity, zvýšení a udržení konkurenceschopnosti a modernizace technologického zázemí a v roce 2019 platí to stejné co v roce 2018, avšak s mírným nárůstem konkurenceschopnosti a navýšení výrobní kapacity. **Nejvíce ve sledovaném období vzrostlo kladné hodnocení vlivu projektů podpořených investiční pobídkou na zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců** (51 % respondentů v roce 2015 oproti 73 % v roce 2019). Celkem o 13 p. b. vzrostl dopad na mzdové podmínky zaměstnanců, o 11 p. b. vzrostl dopad na zlepšení jakosti produktů a služeb nebo o 6 p. b. dopad na modernizaci technologického zázemí. Ve sledovaném období naopak poklesl dopad na podporu aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací (o 3 p. b.), přístup na trhy EU (o 4 p. b.), nebo dopad na zvýšení nebo udržení konkurenceschopnosti (o 3 p. b.). Více je ukázáno v Graf 9. **Pokud tedy jde o vliv projektů podpořených investiční pobídkou na sledovaná kritéria, tak jsou subjekty hodnoceny spíše kladně.**

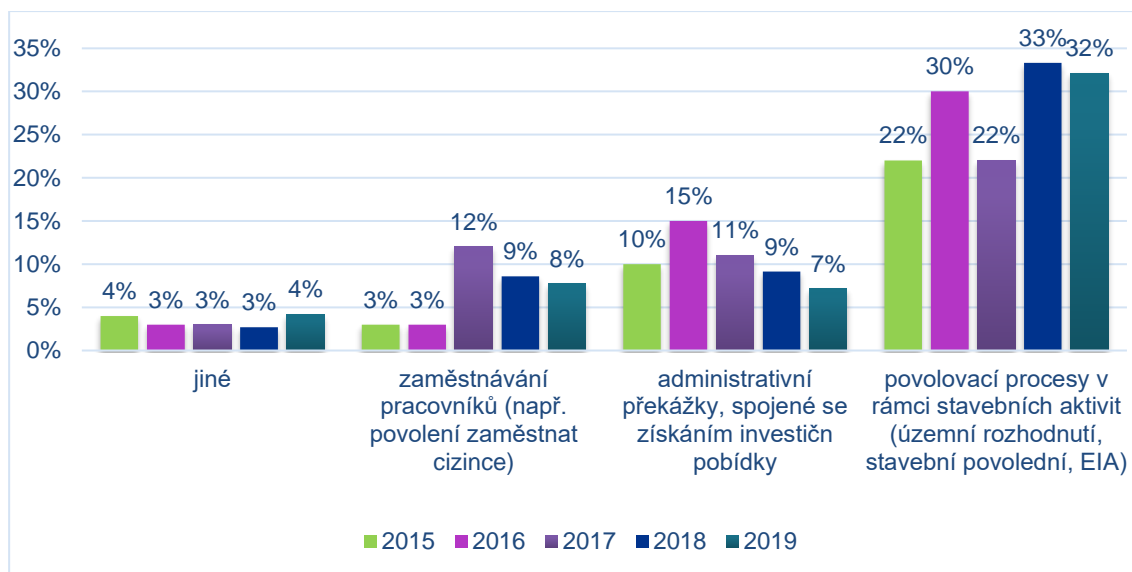
6.6 Zkušenosti subjektů s režimem investičních pobídek

Systém implementace režimu investičních pobídek má svá pravidla a postupy, které je nutné dodržet. Žadatel musí projít jednotlivými kroky, přičemž posuzování a hodnocení žádosti podléhá několika úrovním. Při náročnějších posouzeních, jako je např. povolovací proces v rámci stavebních aktivit, může docházet ke zpožděním, což může mít dále vliv na chování investora a jeho rozhodování. **Zkušenosti respondentů s procesem od podání žádosti o investiční pobídku po vydání příslibu investiční pobídky jsou však převážně pozitivní a s administrativními překážkami se setkává stále méně respondentů.**

Během let 2015 – 2019 nebyly zaznamenány větší administrativních překážky v průměru u 51 % dotazovaných respondentů (v předchozím období 2015 – 2017 to však bylo 54 % respondentů). Nejčastější administrativními překážkami zůstávají povolovací procesy v rámci stavebních aktivit, se kterými se potýká okolo 28 % respondentů. S administrativními překážkami spojenými se získáním investiční pobídky se za sledované období setkala v průměru 10 %, přičemž od roku 2016 tento typ překážek poklesl, a s překážkami spojenými se zaměstnáváním pracovníků v průměru 7 %. V kategorii Jiné uváděly subjekty například nesoulad lhůt pro investiční činnost a povolovací procesy, překážky vzniklé vládními opatřeními nebo na základě jednání municipalit, případně nedostupnost pracovníků v dané oblasti. Celkový vývoj administrativních překážek znázorňuje Graf 10.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Graf 10: Limitující faktory při přípravě a realizaci investice (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)

Vzhledem ke skutečnosti, že jsou veškeré žádosti o poskytnutí investiční pobídky podávány prostřednictvím agentury CzechInvest, která poskytuje žadatelům součinnost při předkládání žádostí, hodnotili respondenti také **spolupráci se zaměstnanci agentury CzechInvest a zaměstnanci MPO**, které vydává rozhodnutí o příslibu investiční pobídky. **Většina respondentů (v průměru 89 %) za všechny sledované roky byla spokojena s poskytnutými informacemi o podmínkách udělení státní podpory.** V opačném případě respondenti uvedli, že poskytnuté informace byly nedostupné nebo dostupné jen ve velmi omezeném rozsahu.

U detailnějšího rozboru lze konstatovat, že respondenti hodnotí kladně především spolupráci s MPO a s agenturou CzechInvest. Dále většina doporučuje zachovat proces žádosti o investiční pobídku, a v neposlední řadě také slevu na dani. **Většina respondentů se také shodla na nutnosti zachovat dlouhodobě nastavená pravidla poskytování investičních pobídek a neměnit je příliš často.**

Naopak možnost změny vidí respondenti především ve zmírnění požadavků na vytvoření pracovních míst. Mezi další možné změny považují oslovené subjekty upravení formulářů na odpovídající podnikatelskou praxi či zmírnění celkového časového limitu pro investici.

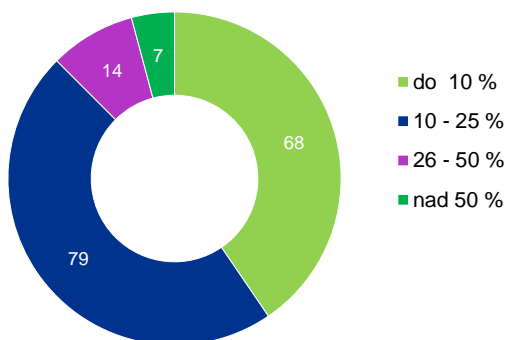
6.7 Struktura zaměstnanců podpořených společností

Od roku 2017 jsou nově do dotazníkového šetření zařazena oblast zaměřující se na strukturu zaměstnanců podpořených společností. Byl analyzován také poměr vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců na celkovém počtu zaměstnanců, poměr agenturních zaměstnanců a podíl zaměstnanců, jejichž hlavní pracovní náplní je činnost v oblasti výzkumu a vývoje.

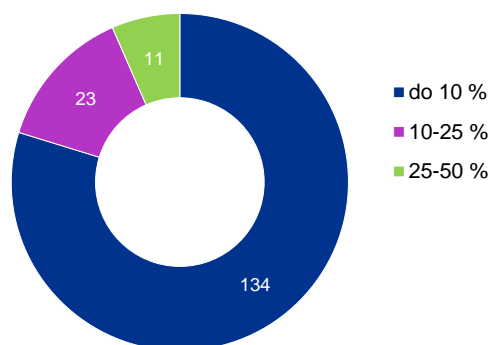
Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Jaký je poměr VŠ vzdělaných zaměstnanců na celkovém počtu zaměstnanců (tj. bez agenturních pracovníků) v provozovně, ve které se realizuje projekt podpořený investiční pobídkou?

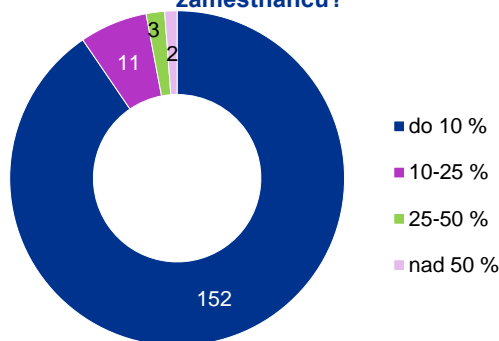
Jakého poměru dosahuje podíl agenturních pracovníků na celkovém počtu pracovníků v provozovně, ve které se realizuje projekt podpořený investiční pobídkou?

Graf 11: Podíl vysokoškolských zaměstnanců a agenturních pracovníků na celkovém počtu zaměstnanců (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)

Z výsledků lze vypočítat, že poměr vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců k celkovému počtu zaměstnanců dosahuje u 41 % respondentů méně než desetinu. U 55 % podpořených subjektů se tento poměr pohybuje v rozmezí od 10 do 50 % a pouze u zbylých 4 % tvoří vysokoškolsky vzdělaní zaměstnanci pracující v provozovně, ve které se realizuje daný projekt, více jak polovinu všech zaměstnanců.

Jakého poměru dosahuje podíl zaměstnanců, jejichž hlavní pracovní náplní je činnost v oblasti výzkumu a vývoje, na celkovém počtu zaměstnanců?

Graf 12: Podíl zaměstnanců pracujících v oblasti výzkumu a vývoje na celkovém počtu zaměstnanců (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)

Poměr mezi agenturními pracovníky a celkovým počtem zaměstnanců pracujících v prostředí, kde se realizuje investiční pobídka, znázorňuje pravý Graf 11. Je však možné vypočítat, že agenturní pracovníci tvoří v žádné z dotazovaných společností více jak polovinu všech zaměstnanců. Konkrétně u 80 % respondentů tvoří méně než desetinu a u zbylých 20 % se tento poměr pohybuje v rozmezí od 10 až 50 %.

Jak je znázorněno na Graf 12, u 48 % dotazovaných subjektů není poměr mezi těmito skupinami větší než 1 %. Naopak u 42 % dotazovaných subjektů se poměr zaměstnanců z oblasti výzkumu a vývoje vůči celkovému počtu zaměstnanců, kteří se podílejí na projektu podpořeném investiční pobídkou, pohybuje v rozmezí

od 1 do 10 %, a pouze u 10 % respondentů je tento poměr větší než jedna desetina, což je však o 3 p. b. více, než v roce 2017.

7 Srovnávací analýza

Srovnávací analýza jako nástroj poskytuje možnost srovnání vývoje dvou subjektů nebo skupin subjektů v čase. V případě této studie byla analýza vytvořena na základě kvantitativních dat poskytnutých Odborem ekonomických analýz MPO. Vzhledem k tomu, že k datu zpracování ještě nebyla dostupná data za rok 2019 (firmy mají povinnost data předat k 30. 6. 2020), budou tato data aktualizována v doplnění k závěrečné hodnotící zprávě.

Vzhledem k nedlouhé platnosti režimu státní podpory GBER (od července 2014) zde existuje poměrně nízký počet podpořených podniků v jednotlivých kategoriích CZ-NACE a krajích, oproti dostatečné početnosti všech kontrolních skupin. Jelikož většina pobídek byla schválena v roce 2016, 2017 a 2018, není možné s určitostí konstatovat, že vývoj podpořených subjektů byl nějakým způsobem ovlivněn obdržením investiční pobídky.

Na základě charakteristik agregovaných dat kontrolní skupiny bylo identifikovaných 5 z celkového počtu 27 CZ-NACE, do nichž patří podpořené subjekty. Z 248¹⁶ podpořených subjektů do roku 2018 do této skupiny patří 115 subjektů, na jejichž základě bylo možné provést detailnější analýzu. Chybějící data byla způsobena ochranou statistických dat, kdy je buď v CZ-NACE málo subjektů nebo zde existuje dominantní podnik, který se na skupině podílí až 80 % z celkové hodnoty.

U krajského srovnání byla situace podobná. Vzhledem k zákonné statistice nejsou uvedeny údaje u Karlovarského, Libereckého, Pardubického, Středočeského a Ústeckého kraje za všechny sledované roky. Důvodem je příliš nízký počet podpořených subjektů v těchto krajích, který by umožňoval dopočty charakteristik jednotlivých subjektů z agregovaných dat.

7.1 Srovnání ukazatelů výsledku podle CZ - NACE

Následující dvě tabulky poskytují srovnání osobních nákladů na zaměstnance na měsíc v obou skupinách subjektů podle typu jejich činnosti.

Kontrolní skupina			
Osobní náklady/osoba/měsíc	2015	2017	2018
10 - Výroba potravinářských výrobků	28 564 Kč	32 299 Kč	35 145 Kč
22 - Výroba pryžových a plastových výrobků	35 158 Kč	39 718 Kč	41 891 Kč
25 - Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	34 384 Kč	38 023 Kč	41 139 Kč
27 - Výroba elektrických zařízení	37 568 Kč	41 808 Kč	45 046 Kč
28 - Výroba strojů a zařízení j. n.	39 411 Kč	43 407 Kč	46 479 Kč

Tabulka 8: Osobní měsíční náklady na zaměstnance – kontrolní skupina (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)

¹⁶ V období od 1. července 2014 do 31. prosince 2018 bylo podpořeno 248 subjektů, ovšem pouze ke 115 subjektům byla k dispozici data z databázi ČSÚ, ze kterých čerpá Odbor ekonomických analýz MPO.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Podpořené firmy			
Osobní náklady/osoba/měsíc	2015	2017	2018
10 - Výroba potravinářských výrobků	37 217 Kč	42 751 Kč	48 103 Kč
22 - Výroba pryžových a plastových výrobků	37 401 Kč	41 497 Kč	45 005 Kč
25 - Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	39 127 Kč	44 458 Kč	48 107 Kč
27 - Výroba elektrických zařízení	44 917 Kč	49 207 Kč	52 913 Kč
28 - Výroba strojů a zařízení j. n.	39 926 Kč	45 955 Kč	49 999 Kč

Tabulka 9: Osobní měsíční náklady na zaměstnance – podpořené firmy (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)

Při srovnání nákladů práce kontrolní skupiny a podpořených subjektů v období mezi lety 2015, 2017 a 2018 je patrné, že podpořené subjekty mají ve větší části uvedených odvětví v průměru vyšší náklady na jednotku pracovní síly než kontrolní skupina. Nejvýraznější rozdíl v roce 2018 je u odvětví výroby potravinářských výrobků, a to o 36,8 % ve prospěch podpořených firem. U kontrolní skupiny nepřevyšují osobní náklady na osobu na měsíc v žádném z uvedených odvětví. Obecně lze konstatovat, že růst mezd v porovnávaných skupinách vykazuje podobný, růstový trend.

Následující dvě tabulky poskytují srovnání průměrného ročního obrátu na podnik v obou skupinách subjektů podle typu jejich činnosti.

Kontrolní skupina			
Obrát/podnik (v tis. Kč)	2015	2017	2018
10 - Výroba potravinářských výrobků	95 477	93 147	85 762
22 - Výroba pryžových a plastových výrobků	178 066	200 751	120 514
25 - Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	28 658	46 340	23 238
27 - Výroba elektrických zařízení	128 700	155 497	146 135
28 - Výroba strojů a zařízení j. n.	150 193	170 628	159 203

Tabulka 10: Průměrný obrát – kontrolní skupina (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)

Podpořené firmy			
Obrát/podnik (v tis. Kč)	2015	2017	2018
10 - Výroba potravinářských výrobků	1 211 473	1 372 770	1 249 292
22 - Výroba pryžových a plastových výrobků	899 874	1 151 616	1 058 013
25 - Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	1 095 271	1 168 149	945 742
27 - Výroba elektrických zařízení	3 402 841	3 670 066	3 152 863
28 - Výroba strojů a zařízení j. n.	1 166 892	1 545 819	1 155 953

Tabulka 11: Průměrný obrát – podpořené firmy (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)

Při srovnání absolutních čísel je zjevné, že skupina podpořených firem se skládá ze subjektů větších než kontrolní skupina. Ve většině odvětví mezi lety 2017 a 2018 došlo k poklesu obrátu připadající na jeden podnik, a to jak v kontrolní skupině, tak i ve skupině podpořených podniků. Tento fakt byl způsoben jak snížením obrátu jednotlivých firem, tak nárůstem nových podniků ve skupinách CZ-NACE. Nejvýraznější snížení obrátu bylo zaznamenáno v odvětví výroby kovových konstrukcí a kovodělných výrobků.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Následující tabulky poskytují srovnání průměrných ročních tržeb z prodeje na podnik v obou skupinách subjektů podle typu jejich činnosti.

Kontrolní skupina			
Průměrné tržby z prodeje/podnik (v tis. Kč)	2015	2017	2018
10 - Výroba potravinářských výrobků	20 358	18 034	17 544
22 - Výroba pryžových a plastových výrobků	22 740	23 930	25 966
25 - Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	1 718	2 937	2 020
27 - Výroba elektrických zařízení	12 396	15 636	17 635
28 - Výroba strojů a zařízení j. n.	10 711	11 690	13 201

Tabulka 12: Průměrné tržby z prodeje na podnik – kontrolní skupina (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)

Podpořené firmy			
Průměrné tržby z prodeje/podnik (v tis. Kč)	2015	2017	2018
10 - Výroba potravinářských výrobků	93 360	81 535	65 887
22 - Výroba pryžových a plastových výrobků	47 501	56 399	64 176
25 - Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	42 305	76 877	80 628
27 - Výroba elektrických zařízení	184 806	219 135	264 547
28 - Výroba strojů a zařízení j. n.	28 443	35 884	24 510

Tabulka 13: Průměrné tržby z prodeje na podnik – podpořené firmy (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)

Při srovnání absolutních čísel je opět zjevné, že skupina podpořených firem se skládá ze subjektů větších než v případě kontrolní skupiny. V rámci kontrolní skupiny u 4 z 5 odvětví došlo mezi lety 2015 a 2017 k významnému růstu průměrných tržeb z prodeje. K nejvyššímu růstu došlo u odvětví výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (+76 % meziročního nárůstu). V rámci skupiny podpořených firem byl mezi lety 2017 a 2018 zaznamenán výrazný pokles průměrných tržeb z prodeje u odvětví výroba potravinářských výrobků a výroba strojů a zařízení.

Poslední soubor dat analyzuje průměrnou účetní přidanou hodnotu na podnik v obou skupinách podniků podle odvětví.

Kontrolní skupina			
Průměrná účetní přidaná hodnota na podnik (v tis. Kč)	2015	2017	2018
10 - Výroba potravinářských výrobků	16 573	17 878	17 740
22 - Výroba pryžových a plastových výrobků	47 553	54 590	36 266
25 - Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	8 820	14 624	9 278
27 - Výroba elektrických zařízení	31 751	39 388	42 419
28 - Výroba strojů a zařízení j. n.	42 243	48 619	49 457

Tabulka 14: Průměrná účetní přidaná hodnota na podnik – kontrolní skupina (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Podpořené firmy			
Průměrná účetní přidaná hodnota na podnik (v tis. Kč)	2015	2017	2018
10 - Výroba potravinářských výrobků	353 703	357 654	408 000
22 - Výroba pryžových a plastových výrobků	249 266	312 083	276 899
25 - Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	381 286	395 442	372 200
27 - Výroba elektrických zařízení	848 155	1 008 392	885 890
28 - Výroba strojů a zařízení j. n.	267 928	321 951	356 755

Tabulka 15: Průměrná účetní přidaná hodnota na podnik – podpořené firmy (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)

Při srovnání průměrné přidané účetní hodnoty vidíme, že podpořené podniky si vedou výrazně lépe než podniky v kontrolní skupině, a to ve všech pěti odvětvích. V rámci kontrolní skupiny lze v roce 2018 u většiny odvětví sledovat výraznější pokles průměrné účetní přidané hodnoty na podnik oproti roku 2017. Nejvíce průměrná účetní přidaná hodnota na podnik klesla v roce 2018 u odvětví výroby elektrických zařízení.

V závěrečné zprávě lze ze srovnávací analýzy potvrdit výraznou převahu skupiny podpořených podniků u ukazatele průměrný obrat na podnik. U tohoto ukazatele klesl během let 2017 a 2018 obrat na podnik mnohem mírněji u podpořených podniků než u kontrolní skupiny. U ostatních ukazatelů se potvrdilo, že skupina podpořených podniků je v porovnání s kontrolní skupinou složena ze značně větších podniků, což pramení z podstaty podmínek podpory investiční pobídkou. Rozdíly v absolutních číslech zůstávají stále markantní, a proto bylo využíváno při srovnání primárně procentuální vyjádření trendů.

Srovnání ukazatelů výsledku podle NUTS III

Následující tabulky znázorňují srovnání hodnot kontrolní skupiny a skupiny podpořených subjektů v členění podle NUTS III. U Karlovarského, Libereckého, Pardubického, Středočeského a Ústeckého kraje byly počty podpořených subjektů tak nízké, že nemohly být zařazeny do statistického porovnání za všechny sledované roky.

Osobní náklady/ zaměstnanec/měsíc	Kontrolní skupina			Podpořené subjekty		
	2015	2017	2018	2015	2017	2018
Jihočeský	31 695 Kč	35 076 Kč	37 997 Kč	46 241 Kč	51 764 Kč	55 640 Kč
Jihomoravský	33 369 Kč	36 735 Kč	39 435 Kč	41 345 Kč	45 257 Kč	50 931 Kč
Královohradecký	30 865 Kč	35 014 Kč	37 454 Kč	41 544 Kč	46 096 Kč	49 046 Kč
Moravskoslezský	32 016 Kč	34 811 Kč	37 076 Kč	39 460 Kč	44 235 Kč	45 541 Kč
Olomoucký	30 731 Kč	34 346 Kč	36 833 Kč	37 596 Kč	41 812 Kč	43 972 Kč
Plzeňský	34 905 Kč	38 688 Kč	41 474 Kč	42 230 Kč	48 940 Kč	51 104 Kč
Vysočina	32 930 Kč	36 854 Kč	39 249 Kč	41 637 Kč	46 753 Kč	50 027 Kč
Zlínský	31 795 Kč	35 297 Kč	38 423 Kč	39 052 Kč	43 370 Kč	47 282 Kč

Tabulka 16: Osobní měsíční náklady na zaměstnance – kontrolní skupina a podpořené subjekty (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Tabulka 16 Tabulka 16 znázorňuje hodnoty osobních měsíčních nákladů u firem podpořených investiční pobídkou a u kontrolní skupiny. Z tabulky vyplývá, že osobní náklady u firem podpořených investiční pobídkou jsou v průměru o 28 % vyšší než u kontrolní skupiny. Největší rozdíl v roce 2018 byl pozorován v Jihomoravském kraji, kde podpořené subjekty zaznamenaly o téměř 13 % vyšší osobní náklady na zaměstnance. Nejmenší rozdíl byl zaznamenán v kraji Moravskoslezském, a to 3 %. Tempo růstu osobních nákladů mezi lety 2017 – 2018 je u obou sledovaných skupin téměř identické, v průměru o 7 %.

Průměrný obrát (v tis. Kč)	Kontrolní skupina			Podpořené subjekty		
	2015	2017	2018	2015	2017	2018
Jihočeský	12 324	17 360	15 912	2 407 233	3 033 094	2 647 554
Jihomoravský	11 867	13 644	9 607	1 442 088	1 635 017	1 416 082
Královehradecký	15 403	19 971	13 361	1 854 560	1 798 654	1 675 684
Moravskoslezský	14 167	17 990	16 557	1 969 079	2 165 273	1 934 946
Olomoucký	10 021	13 793	12 544	939 266	1 094 281	1 001 170
Plzeňský	23 741	25 136	24 984	1 790 097	2 003 676	1 818 177
Vysočina	24 131	27 038	27 123	1 624 302	1 832 314	1 756 308
Zlínský	14 153	17 040	13 186	976 256	1 089 677	981 365

Tabulka 17: Průměrný obrát – kontrolní skupina a podpořené subjekty (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)

Tabulka 17 znázorňuje vývoj průměrného obrátu firem. Při srovnání absolutních čísel je opět zjevné, že skupina podpořených firem se skládá ze subjektů větších než kontrolní skupina a průměrný obrát firem podpořených investiční pobídkou je výrazně vyšší než je tomu v případě kontrolní skupiny. I když v roce 2017 došlo téměř u většiny sledovaných krajů k nárůstu obrátu na podnik u obou skupin, v roce 2018 došlo ve všech krajích k poklesu obrátu na podnik jak u kontrolní skupiny, tak u podpořených subjektů.

Průměrná účetní přidaná hodnota na podnik (v tis. Kč)	Kontrolní skupina			Podpořené subjekty		
	2015	2017	2018	2015	2017	2018
Jihočeský	2 786	4 148	4 382	481 500	617 985	578 267
Jihomoravský	2 696	3 237	2 977	309 401	376 487	431 319
Královehradecký	3 702	5 074	4 656	522 155	556 293	568 315
Moravskoslezský	2 540	3 502	3 747	429 121	507 382	478 340
Olomoucký	2 569	3 767	4 310	284 522	344 834	362 989
Plzeňský	5 977	5 896	6 747	670 401	787 721	791 194
Vysočina	5 369	6 251	7 249	405 186	502 851	573 531
Zlínský	3 293	4 398	4 322	301 504	330 296	327 078

Tabulka 18: Průměrná účetní přidaná hodnota na podnik – kontrolní skupina a podpořené subjekty (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)

Tabulka 18 udává přehled průměrné účetní přidané hodnoty podniku. Opět můžeme vidět, že pobídkové firmy dosahují vyšší účetní přidané hodnoty než firmy v kontrolní skupině. Kontrolní skupina zaznamenala nárůst účetní hodnoty na podnik cca o 7 %, zatímco podpořené subjekty zaznamenaly pokles o necelé 1 %.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Tržby za prodej/podnik (v tis. Kč)	Kontrolní skupina			Podpořené subjekty		
	2015	2017	2018	2015	2017	2018
Jihočeský	3 410	4 526	5 176	47 211	125 893	119 079
Jihomoravský	4 298	4 984	4 903	52 423	46 742	52 982
Královehradecký	4 808	5 923	5 541	62 462	56 073	76 106
Moravskoslezský	4 478	5 582	6 716	81 318	98 563	114 207
Olomoucký	2 441	3 420	4 605	18 444	25 170	22 068
Píseňský	4 548	6 091	7 316	27 119	25 506	28 434
Vysočina	5 706	6 217	8 015	96 856	125 618	133 043
Zlínský	5 323	5 385	8 177	64 443	63 685	64 195

Tabulka 19: Průměrné tržby z prodeje na podnik – kontrolní skupina a podpořené subjekty (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)

Poslední tabulka v této části znázorňuje průměrné tržby z prodeje na jeden podnik. Průměrná výše tržeb z prodeje u podpořených subjektů v průběhu období 2017 a 2018 vzrostla v průměru o 7 %. Naopak u kontrolní skupiny vzrostly průměrné tržby z prodeje na jeden podnik až o 23 %.

8 Kontrafaktuální analýza

Kontrafaktuální analýza byla provedena na základě srovnání čtyřiceti příjemců veřejné podpory, jejichž investiční akce byly ukončeny do konce roku 2018. Bylo využito podobné zjednodušené metodiky přímého přiřazování s využitím statistických dat Odboru ekonomických analýz MPO. Kontrolní skupina – tedy soubor nepodpořených podniků čítal 31 380 podniků, s charakteristikami dostupnými pro každý rok v období 2011 až 2018.

8.1 Určení podobnosti přiřazovaných podniků z kontrolní skupiny

Správné hodnocení efektů by vyžadovalo situaci, kdy můžeme sledovat podnik s podporou a bez podpory. To však není prakticky možné. Namísto toho je vybrán podnik, který se danému podniku podobá, a přitom nebyl podpořen. Abychom vybrali nejvhodnější podnik, musíme zvolit charakteristiky, které budou podobnost určovat (pracovně je nazýváme strukturální proměnné). V tomto hodnocení používáme přístup přímého přiřazování podobných podniků v souladu s metodickým postupem, jež je uveden v příloze. Podobnost měříme metrikou n-rozměrného prostoru daného strukturálními proměnnými (N je počet strukturálních proměnných – charakteristik). V pilotním hodnocení jsme použili Eukleidovskou metriku.

Nechť $X=(x_1, \dots, x_n)$ je vektor charakteristik podpořeného podniku a $Y_i=(y_{i1}, \dots, y_{in})$ vektor i-tého podniku z kontrolní skupiny

$$\|X - Y_i\| = \sqrt{\sum_{j=1}^n (x_j - y_{i,j})^2}$$

V tomto hodnocení jsme zavedli ještě metriku Mahalanobisovu, která je podobná metrice Eukleidovské, dovoluje však normalizovat proměnné, takže pak nezávisí na měřítkách, v jakých se strukturální proměnné nacházejí v datech.

$$\|X - Y_i\| = \sqrt{(X - Y_i)'V^{-1}(X - Y_i)}$$

Kde V je variační matice - v zásadě však V^{-1} lze nahradit jakoukoliv pozitivně definitní maticí vah.

Pro každou dvojici X, Y_i byla stanovena vzdálenost $\|X - Y_i\|$ a vybrány 3 kontrolní podniky s nejmenší vzdáleností, a to pro všechny podpořené podniky. Za X bereme postupně všechny podpořené podniky X_k , $k=1, \dots, m$ – přesněji jejich charakteristiky.

Vždy byly vybírány podniky ze stejného oboru (dvoumístný NACE). Charakteristiky (strukturální proměnné) zahrnovaly celková aktiva, počet zaměstnanců, a výkony, které se osvědčily v pilotním hodnocení.

8.2 Hodnocení efektu

Hodnocení bylo provedeno ve zjednodušené verzi středního efektu podpory na podpořených společnostech (average treatment effect on treated).

Uvádíme dva způsoby, jeden absolutního rozdílu a druhý rozdíl z rozdílů.

Absolutní rozdíl:

je rozdíl výstupního indikátoru mezi podpořeným a 4 kontrolními firmami se počítá jen v cílovém roce t ; vypočítá se průměr tohoto rozdílu,

$$ef(I^t) = \frac{1}{4} \sum_{i=1}^4 (I_P^t - I_{C,i}^t)$$

kde I představuje vybraný indikátor a t je cílový rok, P značí podpořený podnik, C podnik z kontrolní skupiny, jeden ze 4 nejbližších.

Rozdíl z rozdílů (difference in differences, did):

je průměrný rozdíl výstupního indikátoru mezi podpořeným a 4 kontrolními firmami ve výchozím roce 0 (např. 2013) a vypočte se totéž v cílovém roce t (tedy to, co v a)). Z nich se pak spočte rozdíl.

$$didef(I^t) = ef(I^t) - ef(I^0)$$

To je ekvivalentní postupu, kdy se prvně spočítá změna indikátoru mezi výchozím a cílovým rokem, jak pro podpořené, tak pro kontrolní projekty,

$$didef(I^t) = ef(\Delta I^t)$$

kde ΔI^t představuje změnu indikátoru mezi výchozím a cílovým rokem.

V obou případech se pak spočte průměr efektů přes všechny podpořené v cílovém roce t ,

$$att(I^t) = \frac{1}{m} \sum_{k=1}^m didef(I^{t,k})$$

kde $I^{t,k}$ referuje ke k -tému podpořenému podniku.

Na rozdíl od pilotního hodnocení, které bylo uděláno víceméně manuálně (tedy pro každý podnik se v excelovské tabulce počítaly vzdálenosti, ty se pak uspořádaly a vybralo se několik nejbližších podniků – metodou nejbližších sousedů jsme pro dané hodnocení připravili proceduru v jazyce Visual Basic (který je součástí MS Excelu). Tímto byla umožněna vyhodnocení vedle originálních časových řad s uhlazovanými řadami pomocí klouzavých součtů (čímž se redukovaly „náhodné“ meziroční výkyvy). Navíc jsme přidali k průměrným efektům i standardní odchylku, což dovolilo testování významnosti efektů. Dovolujeme si však poznamenat, že toto testování je pouze orientační, odhad středního efektu podpory na podpořených (att) může být stále vychýlený a standardní odchylka není dostatečně robustní. Kvalitní statistická inference by vyžadovala buď použít shodný statistický software (např. STATA), kterým ovšem MPO nedisponuje, nebo mnohem náročnější programování, jež by bylo nad rámec zakázky.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Výsledky jsou stejně jako v pilotním hodnocení prezentovány v tabulkách s grafickým znázorněním efektů.

Pro každý výsledkový indikátor (přidaná hodnota a produktivita práce) a pro každou skupinu (všechny podniky, velké podniky a MSP, domácí a zahraniční vlastnictví) a každý mód výpočtu (popsáno v části výsledků) je vytvořena tabulka:

	2015	2016	2017	2018
Podpořené				
Kontrolní				
att	-			
sm.od.				
Sig. 0.05				

kde att je hledaný střední efekt, který se spočte jako rozdíl mezi průměrem indikátorů podpořených a průměrem indikátorů kontrolních. Poslední dva řádky uvádějí směrodatnou odchylku středního efektu a zda ten je významný (můžeme-li zamítnout hypotézu, že efekt je nulový) na hladině významnosti $\alpha=0.05$ – označeno v kladném případě „***“.

8.3 Výsledky kontrafaktuální evaluace

Uvedený postup byl aplikován jak na souboru všech podpořených podniků, které realizovaly investici, tak v rozdělení na podsoubory podniků podle vlastnictví (pod zahraniční kontrolou - S 11003, národní soukromé nefinanční podniky - S 11002) a podle velikosti (malé a střední (MSP) a velké) za účelem sledování odlišnosti účinků ve vztahu zmíněným charakteristikám podniků. Další rozdělení subjektů již naráží na omezenost dostupných dat databáze. Struktura dat je uvedena v tabulce níže.

	Typ	Jednotka	Rozsah hodnot	Vysvětlení
Indikátor podpory	binární		0/1	1 - podpořen, 0 - nepodpořen (kontrolní podnik)
Identifikační kód	číslo		neomezeno	náhodně přiřazeno bez možnosti skutečné identifikace podniku
Rok	celé číslo		2011 až 2018	Rok ke kterému se vztahují data v daném záznamu
Odvětví	text		1 až 95	Dvumístný kód CZ-NACE
Převažující vlastnictví	text		11002 a 11003	11002 - soukromé domácí, 11003 - soukromé zahraniční
Velikostní kategorie	text		MS/V	MS - malý a střední, V - velký podnik
Aktiva celkem	číslo	CZK	neomezeno	Z účetní uzávěrky
Počet pracovníků	číslo	CZK	neomezeno	Z účetní uzávěrky, ekvivalent plné pracovní doby
Tržby	číslo	CZK	neomezeno	Z účetní uzávěrky
Hrubá přidaná hodnota	číslo	CZK	neomezeno	Z účetní uzávěrky
Produktivita práce	číslo	CZK	neomezeno	Dopočet = HPH/PRAC

Graf 13: Struktura vstupních dat pro kontrafaktuální analýzu

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Tyto informace, v kombinaci s dostupnými informacemi o příjemcích veřejné podpory umožňují srovnání dvou skupin subjektů v čase, tj. zvýhodněných a ne-zvýhodněných podniků.

Zvýhodněného (příjemce) definujeme jako subjekt, který obdržel Rozhodnutí a je ve fázi ukončení investiční akce. Pro účely sledování účinků byl jako období před intervencí zvolen rok 2013. V případě, že jsou aplikovány klouzavé průměry, pak průměr let 2011 až 2013.

Analyzované ukazatele efektu byly zvoleny následovně:

- Přidaná hodnota;
- Produktivita práce (HPH na přepočteného pracovníka);
- Změna počtu pracovních míst.

Prováděli jsme 4 módy (varianty) výpočtů, podle toho, zda jsme použili původní roční data, nebo klouzavé průměry v délce tří let - MA(3), a zda jsme pracovali s pozorovanými hodnotami nebo rozdíly v rozdílech (změnami oproti základnímu roku).

	Původní roční data	Klouzavé průměry (MA(3))
Hodnoty	x	x
Rozdíl v rozdílu (d-i-d)	x	Vybráno pro interpretaci

Jak z metodického hlediska, tak z hlediska přesvědčivosti výsledků, se ukázala varianta klouzavých průměrů s výpočtem rozdílu v rozdílu (v červeném rámečku v tabulce shora) spolehlivější. Z pragmatického důvodu označujeme průměr tří let posledním rokem, tj. 2017 znamená průměr let 2015, 2016 a 2017.

8.3.1 Přidaná hodnota

V případě všech skupin příjemců lze sledovat pozitivní čistý dopad investiční podpory na hrubou přidanou hodnotu v průběhu sledovaného období vůči srovnávané (kontrolní) skupině (viz tabulka níže). Vyšší efekty přidané hodnoty lze pozorovat v letech 2017 a 2018, kdy byly investice dokončeny (uváděny do provozu). Jakkoliv mluvíme o letech, je třeba mít na paměti, že jde o klouzavé průměry tří předchozích let.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

 Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
 KPMG Česká republika s.r.o.
 Červen 2020

HPH (mil.CZK)	Klouzavé průměry x rozdíl z rozdíl (d-i-d)				
Vše	2015	2016	2017	2018	
Podpořené		87	161	208	257
Kontrolní		59	85	100	111
att		28	76	109	146
sm.od.		106	161	212	300
sig. 0.05			**	**	**
<hr/>					
11002	2015	2016	2017	2018	
Podpořené		56	103	138	169
Kontrolní		32	45	53	60
att		25	58	84	109
sm.od.		72	126	166	197
sig. 0.05					
<hr/>					
11003	2015	2016	2017	2018	
Podpořené		105	196	251	310
Kontrolní		77	115	141	165
att		29	81	110	146
sm.od.		110	181	254	365
sig. 0.05			**	**	
<hr/>					
Velké P	2015	2016	2017	2018	
Podpořené		120	230	294	363
Kontrolní		83	129	155	181
att		38	101	139	182
sm.od.		120	191	267	379
sig. 0.05			**	**	**
<hr/>					
MSP	2015	2016	2017	2018	
Podpořené		46	78	104	128
Kontrolní		23	33	37	41
att		23	45	66	87
sm.od.		73	122	157	204
sig. 0.05					

Pozn: att - průměrný efekt podpory na podpořených
 sig. - hladina významnosti (** významný)

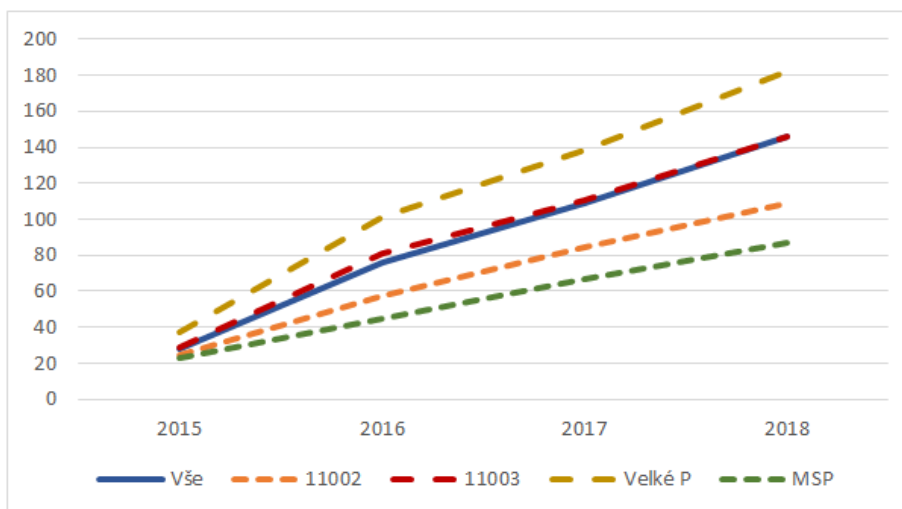
Obrázek 8: Efekt investiční pobídky na hrubou přidanou hodnotu ve sledovaném období 2015 – 2018

To je ještě lépe ukázáno v následujících grafech, kde je také patrné, že ve všech podskupinách se objevuje podobný trend nárůstu efektů. V prvním grafu, jsou vyneseny hodnoty středního efektu podpory na podpořených. Je třeba si uvědomit, že kontrafaktuální případy se vybírají jen ze stejné podskupiny, jako jsou podpořené podniky, což jsou jiní sousedé než, když bereme celý soubor. To znamená, že efekty nejsou zcela souměřitelné, efekt na celém souboru není složením efektů z podsouborů. I tak je však možno konstatovat, že trend přínosu podpory je podobný v podskupinách.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

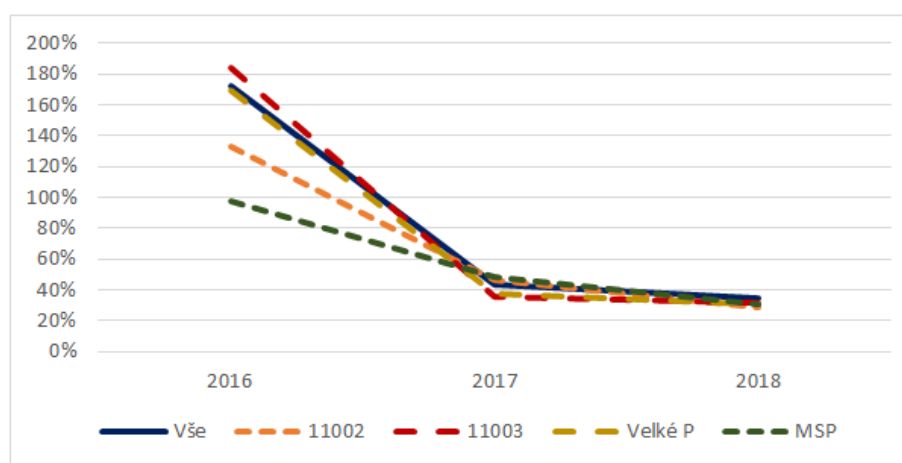
Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

HPH (mil.CZK) Klouzavé průměry x rozdíl z rozdílu (d-i-d)

Graf 14: Efekt investiční pobídky na hrubou přidanou hodnotu ve sledovaném období 2015 – 2018

HPH (mil.CZK) - %změna Klouzavé průměry x rozdíl z rozdílu (d-i-d)

Graf 15: Efekt investiční na %změnu hrubé přidané hodnoty ve sledovaném období 2015 – 2018

V druhém grafu zobrazujeme změnu efektu v procentech oproti předchozímu roku (opět ve srovnání s kontrolní skupinou nejbližších sousedů), která vypovídá o dynamice efektu. V roce 2016 (ve smyslu klouzavých průměrů) podpořené podniky výrazně zvýšily přidanou hodnotu ve srovnání s kontrolní skupinou, pak byl nárůst objemově stále velmi výrazný, ale procentově podstatně nižší. To především znamená, že podpořené podniky rychleji reagovaly na nastupující všeobecnou konjunkturu v období 2014 až 2016, možná také v důsledku získané podpory jako prorůstového stimulu, nehledě na to, jestli byla investice již realizována nebo ne. V následujících letech (ve smyslu klouzavých průměrů) jednak už nebyl tak dramatický nárůst možný a zároveň se i nepodpořené podniky postupně adaptovaly na nové příležitosti.

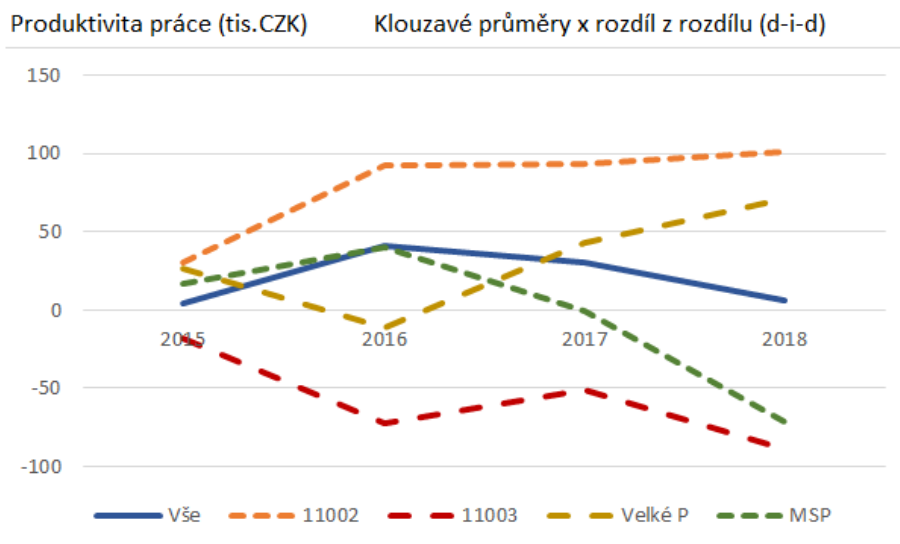
Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

8.3.2 Produktivita práce

Celkově se podpory projevily pozitivně na produktivitě práce ve sledovaném období (tabulka níže), což platí především pro domácí podniky (11002) a velké podniky. Naproti tomu podniky se zahraničním vlastnictvím (11003) a MSP vykazují nepříznivé efekty na produktivitu práce (červené pruhy). Ovšem opět zde platí již zmíněné, že srovnáváme podniky v podskupinách a tedy jiné kontrolní sousední podniky podpořeným podniků, které mohou být méně podobné – to bude zvláště platit v případě zahraničního vlastnictví, u MSP je to pravděpodobně zanedbatelný aspekt.

Vývoj je ještě lépe ilustrován následujícím grafem. Ve většině případů rok 2016 (ve smyslu klouzavých průměrů) znamená změnu trendu - pro domácí a velké podniky směrem ke zlepšení, v ostatních případech směrem ke zhoršení.

Graf 16: Efekt investičních pobídek na produktivitu práce ve sledovaném období 2015 – 2018

Nejzajímavější je rozporný vývoj MSP a velkých podniků. V případě MSP, nepodpořené podniky dosahovaly výraznějšího zlepšení produktivity práce oproti příjemcům podpory. V případě velkých podniků je tomu naopak. Z použitých dat nelze vyvodit příčinu, lze jen konstatovat, co se odehrálo.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

 Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
 KPMG Česká republika s.r.o.
 Červen 2020

Vše	Klouzavé průměry x rozdíl z rozdílu (d-i-d)				
	2015	2016	2017	2018	
Produktivita práce (tis.CZK)					
Podpořené		150	228	211	184
Kontrolní		145	187	181	178
att		4	41	30	6
sm.od.		313	463	513	617
sig. 0.05					
11002					
Podpořené		152	251	247	259
Kontrolní		121	159	153	157
att		31	92	94	101
sm.od.		376	563	637	631
sig. 0.05					
11003					
Podpořené		148	213	189	140
Kontrolní		166	286	240	228
att		-18	-72	-51	-88
sm.od.		247	532	516	648
sig. 0.05					
Velké P					
Podpořené		152	244	249	263
Kontrolní		126	255	206	192
att		27	-11	43	71
sm.od.		226	483	368	437
sig. 0.05					
MSP					
Podpořené		146	207	164	88
Kontrolní		129	167	164	160
att		17	40	-1	-71
sm.od.		405	586	669	766
sig. 0.05					

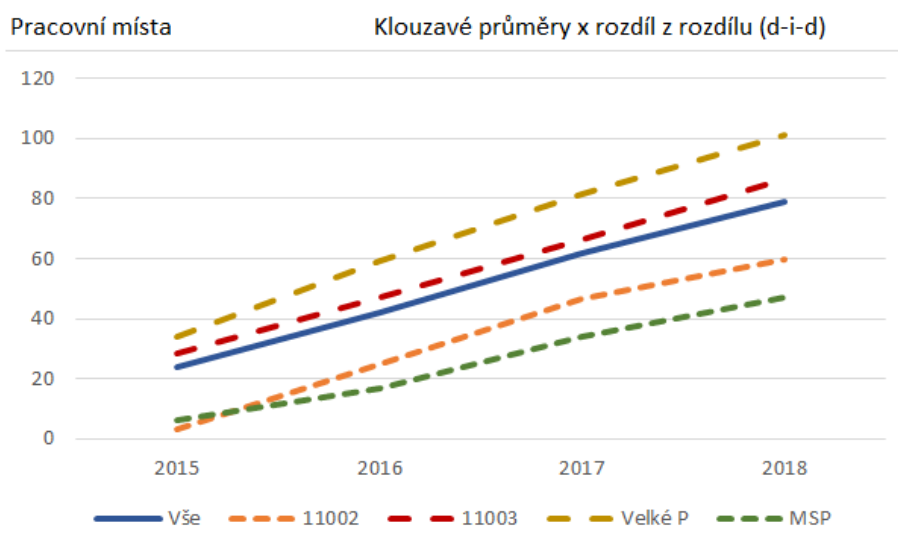
Pozn: att - průměrný efekt popory na podpořených
 sig. - hladina významnosti (** významný)

Obrázek 9: Efekt investičních pobídek na produktivitu práce ve sledovaném období 2015 – 2018

8.3.3 Vliv na zaměstnanost

Výsledky kontrafaktuální analýzy pro indikátor zaměstnanosti jsou shrnuty v tabulce níže. Výpočet byl představen na klouzavých průměrech (jako pro ostatní indikátory) a v rozdílu z rozdílu, což znamená podchycení čistého přírůstku pracovních míst v důsledku účasti v programu – poskytnuté podpory. Podobně jako v předchozích případech uvádíme ještě grafické znázornění středního efektu podpory na podpořených podnicích (níže).

Na první pohled je vidět, že počet pracovních míst rostl ve všech kategoriích podniků, a to jak u podpořených, tak i nepodpořených (viz obrázek níže). Avšak u podpořených podniků více a rychleji, takže čistý efekt (att) je pozitivní. Protože ukazujeme počty pracovních míst, je pochopitelné, že přírůstky u MSP jsou menší než u velkých podniků, protože MSP jsou prostě menší než velké podniky. Zřejmě domácí firmy jsou v průměru menší zahraničně vlastněné firmy, a to se odráží v efektu pracovních míst. Podstatné je, že trend je velmi podobný u všech kategorií (podskupin).

Graf 17: Efekt investičních pobídek na zaměstnanost ve sledovaném období 2015 – 2018

Přestože, jak přidaná hodnota, tak pracovní místa vykazují vzrůstající střední efekty podpory na podpořených subjektech ve sledovaném období 2015 až 2018, i drobný nesoulad v rychlosti trendu způsobil u kategorie 11003 a MSP negativní efekty u produktivity práce. Jak již bylo zmíněno, ze statistických dat nelze vyčíst příčinu tohoto jevu. Lze se jen domnívat, že je to důsledek náběhu investice v provozech, kdy ještě provoz nejede na plný výkon, ale zaměstnanci jsou již na místě.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

 Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
 KPMG Česká republika s.r.o.
 Červen 2020

Pracovní místa	Klouzavé průměry x rozdíl z rozdílu (d-i-d)				
	2015	2016	2017	2018	
Vše					
Podpořené		32	65	97	124
Kontrolní		8	23	35	45
att		24	42	62	79
sm.od.		87	119	153	191
sig. 0.05			**	**	**
11002					
Podpořené		28	56	82	95
Kontrolní		25	31	36	36
att		3	25	46	60
sm.od.		48	91	108	94
sig. 0.05					**
11003					
Podpořené		34	69	106	141
Kontrolní		5	22	40	55
att		29	47	66	86
sm.od.		106	141	185	239
sig. 0.05					
Velké P					
Podpořené		42	88	128	163
Kontrolní		8	29	46	62
att		34	59	81	101
sm.od.		112	158	210	269
sig. 0.05					
MSP					
Podpořené		19	36	60	76
Kontrolní		13	20	26	29
att		6	17	34	47
sm.od.		33	53	60	66
sig. 0.05				**	**

Pozn: att - průměrný efekt popory na podpořených
 sig. - hladina významnosti (** významný)

Obrázek 10: Efekt investičních pobídek na zaměstnanost ve sledovaném období 2015 – 2018

8.4 Závěr

Provedená kontrafaktuální analýza indikuje pozitivní socioekonomický přínos programu – podpory investic ve smyslu indikátorů hrubé přidané hodnoty, zaměstnanosti (tvorby nových pracovních míst) a produktivity práce. Varující je pouze nedostatečný efekt růstu produktivity práce u MSP a podniků se zahraničním vlastnictvím, u kterých by se dalo předpokládat zvýšení produktivity práce v závislosti na investiční pobídce.

Nicméně je třeba upozornit na stále malý soubor podniků, které ukončily své investiční záměry, na které dostaly veřejnou podporu. Pouze pro 40 podniků ze 62, které investice ukončily v období 2014 až 2018, byla dostupná ekonomická data pro celé zkoumané období 2015 až 2018.

Také je třeba připomenout metodologická omezení, jak je o nich pojednáno v metodické části. Současně je zřejmé, že sice některé efekty (zejména ty negativní) pozorujeme, avšak pro ně nemáme dostatečné ekonometrické vysvětlení.

9 Výstupy z případové studie

Případová studie byla využita jako metoda hlubší analýzy hodnocených jevů v přirozeném a komplexním prostředí reálného projektu. Nejde tedy o stručný příklad, který pouze ilustruje evaluační zjištění, ale o metodu odhalení hlubších zákonitostí, problémů, slabých míst (a pochopitelně i osvědčené praxe). Nejde však ani o kompletní posouzení celého případu, nýbrž jen těch aspektů, které nás zajímají v souvislosti s evaluací.

Z případové studie za rok 2015 se vybrané společnosti podařilo etablovat v pozici lídra na evropském trhu na základě úspěšně realizovaného investičního záměru. Podařila se zvýšit konkurenceschopnost výrobní produkce (unikátní výrobní technologie) a investice tak umožnila dlouhodobé setrvání společnosti v regionu. Podíl

na evropském trhu byl udržen na pozici cca 30 %, kdy vlivem projektu došlo k navýšení produkce o 26 % mezi lety 2013 až 2016.

V rámci případové studie za rok 2017 bylo zmíněno, že **díky investičním pobídkám se z firem stávají globální hráči.** Pro svojí činnost využívala vybraná společnost primárně zahraniční subdodavatelské vazby (nákup strojů a zařízení), neboť se jedná o specifické technologie, které v České republice nikdo nevyrábí. U sledované společnosti došlo také k výraznému nárůstu tržeb až o 22 % a produktivitě práce o 7,5 %.

Oproti pilotní případové studii z roku 2015 a studii provedené v polovině hodnotícího období v roce 2017, byli pro rok 2019 vybráni dva příjemci z řad velkých společností, které na českém trhu působí více než 10 let. Oba subjekty reprezentovaly výrobní společnosti, konkrétně kategorii NACE II 29-Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů. Kritéria výběru společností jsou uvedena v kapitole 2.3. V této kapitole je tak možné srovnat pohledy obou společností.

U obou subjektů došlo **díky investiční pobídce k rozšíření výroby a tudíž i zvýšení postavení na trhu v České republice.** Obě společnosti mají své 100% vlastníky v zahraničí, avšak pouze jedna společnost by výrobu realizovala i bez investiční pobídky. Společnost A využívá pouze zahraniční dodavatele hlavního materiálu pro výrobu (z důvodů nedostatečné nabídky na českém trhu), naopak společnost B nakupuje materiál ze 70 % ze zahraničí a z 30 % u místních dodavatelů. Jako dodavatele služeb využívají obě společnosti české firmy. Hlavní odběratelé obou společností jsou přední české a německé automobilové firmy, společnost B navíc dováží své produkty i mimo Evropu.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Společnost A aktuálně zaměstnává okolo 450 zaměstnanců, což je asi o 130 zaměstnanců více než v roce podání žádosti o IP. Naopak společnost B má aktuálně 1 200 zaměstnanců z původních 650 (před podáním žádosti o IP). **Na základě úspěšného investičního záměru došlo k navýšení pracovních míst.** U obou sledovaných společností také došlo k nárůstu tržeb, společnost A zaznamenala nárůst o 33 %, společnost B o 54 %.

U obou společností se jednalo o formu investiční pobídky – sleva na dani. U společnosti A došlo díky IP ke slevě na dani v předběžné výši cca 130 mil. Kč¹⁷, u společnosti B okolo 600 mil. Kč.

Ze zkušeností dotazovaných společností **nebyly zaznamenány žádné administrativní překážky na straně podání žádosti o IP.** Společnost A má v tomto ohledu dlouholeté zkušenosti a žádosti si zpracovává sama, naopak společnost B využívá pro celý proces služeb poradenské společnosti. Obě společnosti také potvrdily, že samotný proces žádosti o investiční pobídku je přehledný především díky kvalitní a úzké spolupráci s agenturou CzechInvest i MPO. Samotná agentura CzechInvest pořádá na témata spojená s žádostí o investiční pobídku semináře, které probíhají na úrovni jednotlivých krajů.

System investičních pobídek je dlouhodobě nastaven za účelem tvorby pracovních míst. Situace na pracovním trhu se však mění. Vlivem růstu české ekonomiky a průmyslové výroby se počet uchazečů na pracovním trhu permanentně snižuje. Podle statistik ČSÚ¹⁸ (2019) byla ve 4. čtvrtletí roku 2019 ČR na čtvrtém místě s nejvyšší mírou zaměstnanosti ve věku 20–64 let v rámci EU (o rok dříve byla na třetím místě). Celková obecná míra nezaměstnanosti a nezaměstnanost u osob ve věku 15 – 64 let byla v ČR oproti dalším EU státům dokonce nejnižší. **Do budoucna lze vzhledem k současné situaci ohledně COVID-19 očekávat nárůst nezaměstnanosti,** a to například v odvětvích závislých na cestovním ruchu nebo na zahraničních zaměstnancích.

¹⁷ Předběžná výše díky posunutému fiskálnímu roku.

¹⁸ ČSÚ (2019): Postavení českého trhu práce v rámci EU - 1. čtvrtletí 2019 [online]. ČSÚ. Dostupné z: <<https://www.czso.cz/documents/10180/91606731/czam042920analyza.pdf/c365fd91-4702-4227-acb6-edda35772d0d?version=1.1>>.

10 Závěry

Předmětem této studie je zpracování Závěrečné hodnotící zprávy dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR, jejímž cílem je představení konečných výstupů a dosažených výsledků režimu.

Při zpracování výstupů z evaluačních aktivit projektu vycházel zpracovatel z kvantitativních a kvalitativních dat poskytnutých Odborem ekonomických analýz MPO a agenturou CzechInvest, a z výsledků dotazníkových šetření letech 2015 – 2019, kterých se účastnily subjekty podpořené investiční pobídkou.

10.1 Vyhodnocení evaluačních otázek

Tato kapitola poskytuje odpovědi na evaluační otázky, které byly pro zprávu o hodnocení v polovině období nastaveny v kapitole 2.2.1. Pro vyhodnocení je důležité uvést, že valuační otázky 2 – 4 a 8 - 9 jsou shodné se zkoumanými otázkami ve výročních hodnotících zprávách nebo zprávách o hodnocení v polovině období. Otázky 1 a 5 - 7 jsou pak specifické pro závěrečnou hodnotící zprávu.

Evaluační otázka č. 1

Kolika projektům byla poskytnuta podpora a jaká je výše investovaných prostředků?

V období od 1. července 2014 do 31. prosince 2019 bylo vydáno 305 aktivních rozhodnutí o příslibu investiční pobídky u 289 investorů. Tyto investiční pobídky mají vytvořit celkem 28 375 nových pracovních míst a celková výše investice, které investoři plánují v ČR realizovat je 202,50 miliardy Kč. Na jednu investici připadá 663,91 milionů Kč, což znamená 7,14 milionů Kč na jedno vytvořené místo.

Evaluační otázka č. 2

Jak se za dané období vyvinuly hodnoty ukazatelů **výsledků**?

Co do tvorby pracovních míst bylo podpořenými podniky příslibeno během celého sledovaného období vytvořit 28 375 nových pracovních míst ve 25 různých odvětvích průmyslu. Oproti údajům z roku 2017 se počet vytvořených pracovních míst zvýšil o 8 455. Průměrně tak bude vytvořených 93 pracovních míst na investici, což je o 7 pracovních míst na investici méně než v předchozím období.

Počet vytvořených pracovních míst souvisí úzce se sektory, které jsou mezi nejpočetněji zastoupenými. Nejvíce pracovních míst tak vytvoří projekty v oblasti výroby motorových vozidel, přívěsů a návěsů – 8 294 pracovních míst. Druhým největším sektorem, co do počtu vytvořených pracovních míst, je výroba pryžových a plastových výrobků. Celkem 43 projektů, které v této oblasti budou realizovány, má za cíl vytvořit 4 505 pracovních míst.

Celková výše investic, kterou investoři plánují v ČR realizovat na základě přidělených investičních pobídek, se z 32,997 miliardy Kč na začátku sledovaného období zvýšila na 202,50 miliardy Kč, což činí průměrně 663,91 milionů Kč na investici.

Evaluační otázka č. 3

 Jaké je dosavadní rozdělení hodnot ukazatelů **výsledků** dle velikosti podniku, regionu a odvětví?

I když podpora prostřednictvím investičních pobídek není limitována velikostí podniku, mezi příjemci investičních pobídek značně převažují velké podniky nad malými a středními podniky, a to v průběhu celého sledovaného období. Z celkového počtu 289 společností bylo 241 velkých podniků a zbývajících 48 podniků bylo z kategorie malých a středních podniků. Velké podniky se podílejí i na větším podílu investic – připadá na ně 93 % celkové výše investic, přičemž jen zbývajících 7 % investic pocházejí od malých a středních podniků. Stejně tak průměrná výše investice je vyšší u velkých podniků, kde činí 739,81 milionů Kč, zatímco malé a střední podniky investují přibližně 37 % toho, co velké podniky – 276,81 milionů Kč.

Co se týče odvětvové struktury investičních pobídek, převažuje napříč celým sledovaným obdobím několik málo odvětví CZ-NACE. Nejvýrazněji je mezi pobídkovými firmami zastoupena výroba dopravních prostředků, kovodělný a kovo zpracující sektor a výroba pryžových a plastových výrobků. Tato tři odvětví tak tvoří 53 % celkového počtu investic, 59 % celkové investice a 58 % všech vytvořených pracovních míst.

Ve sledovaném období 2015 – 2019 bylo nejvíce projektů situovaných v Ústeckém, Středočeském, Jihočeském a Moravskoslezském kraji.

Evaluační otázka č. 4

Jak se v porovnání s kontrolní skupinou z hlediska ukazatelů výsledků rozvinuly podniky, kterým byla podpora poskytována?

Pro vyhodnocení evaluačních otázek týkajících se porovnání s kontrolní skupinou byl zvolen jednotný přístup (s využitím primárních výsledků ze srovnávací analýzy). Úskalím srovnávací analýzy v této fázi evaluace je fakt, že pouze pro 40 podniků ze 62, které investice ukončily v období 2014 až 2018, byla dostupná ekonomická data pro celé analyzované období let 2011 až 2018. Na základě výstupů z kontrafaktuální evaluace byly potvrzeny následující skutečnosti:

Počet vytvořených míst - Počet pracovních míst rostl ve všech kategoriích podniků, a to jak u podpořených, tak i nepodpořených, avšak u podpořených podniků více a rychleji, takže čistý efekt je pozitivní (logicky přírůstky u MSP jsou menší než u velkých podniků). Domácí firmy jsou v průměru menší než zahraničně vlastněné firmy, a to se odráží v efektu vytvořených pracovních míst. Podstatné je, že trend je velmi podobný u všech analyzovaných kategorií (podskupin).

Přidaná hodnota - V případě všech skupin příjemců lze sledovat pozitivní čistý dopad investiční podpory na hrubou přidanou hodnotu v průběhu sledovaného období vůči srovnávané (kontrolní) skupině. Vyšší efekty lze pozorovat v letech 2017 a 2018, kdy byly investice dokončeny (uváděny do provozu). V roce 2016 (ve smyslu klouzavých průměrů) podpořené podniky výrazně zvýšily přidanou hodnotu a ve srovnání s kontrolní skupinou, pak byl nárůst objemově stále velmi výrazný, ale procentuálně již podstatně nižší. To především znamená, že podpořené podniky rychleji reagovaly na nastupující všeobecnou konjunkturu v období 2014 až 2016, také v důsledku získané podpory jako prorůstového stimulu, nehledě na to, jestli byla investice již realizována nebo ne.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

V následujících letech (ve smyslu klouzavých průměrů) už nebyl tak dramatický nárůst a zároveň se i nepodpořené podniky postupně adaptovaly na nové příležitosti.

Produktivita práce - Celkově se podpory projevily pozitivně na produktivitě práce ve sledovaném období, což platí především pro domácí podniky (11002) a velké podniky. Naproti tomu podniky se zahraničním vlastnictvím (11003) a MSP vykazují nepříznivé efekty na produktivitu práce. Opět zde platí již uvedené, že byly srovnávány podniky v podskupinách a tedy jiné kontrolní sousední podniky podpořeným podnikům, které mohou být méně podobné – to bude zvláště platit v případě zahraničního vlastnictví, u MSP je toto pravděpodobně zanedbatelný aspekt. Nejzajímavější je rozporný vývoj u MSP a velkých podniků. V případě MSP, nepodpořené podniky dosahovaly výraznějšího zlepšení produktivity práce oproti příjemcům podpory. V případě velkých podniků je tomu naopak. Z použitých dat nelze vyvodit příčinu, lze jen konstatovat, co se v daném období stalo.

Přestože, jak přidaná hodnota, tak pracovní místa vykazují vzrůstající střední efekty podpory na podpořených podnicích ve sledovaném období 2016 až 2018, i drobný nesoulad v rychlosti trendu způsobil u kategorie 11003 a MSP negativní efekty u produktivity práce. Jak již bylo uvedeno, ze statistických dat nelze vyčíst příčinu tohoto jevu. Lze se jen domnívat, že je to důsledek náběhu investice v provozech, kdy ještě provoz nejede na plný výkon, ale zaměstnanci jsou již na místě.

Na základě charakteristik agregovaných dat kontrolní skupiny bylo identifikovaných 5 z celkového počtu 27 CZ-NACE, do nichž patří podpořené subjekty. Z 248¹⁹ podpořených subjektů do roku 2018 do této skupiny patří 115 subjektů, na jejichž základě bylo možné provést detailnější analýzu. Chybějící data byla způsobena ochranou statistických dat, kdy je buď v CZ-NACE málo subjektů nebo zde existuje dominantní podnik, který se na skupině podílí až 80% z celkové hodnoty.

Při srovnání nákladů práce kontrolní skupiny a podpořených subjektů v období mezi lety 2015, 2017 a 2018 je patrné, že podpořené subjekty mají ve větší části uvedených odvětví v průměru vyšší náklady na jednotku pracovní síly než kontrolní skupina. Nejvýraznější rozdíl v roce 2018 je u odvětví výroby potravinářských výrobků, a to o 36,8 % ve prospěch podpořených firem. Obecně lze konstatovat, že růst mezd v porovnávaných skupinách vykazuje obdobný růstový trend.

U ostatních ukazatelů se potvrdilo, že skupina podpořených podniků je v porovnání s kontrolní skupinou složena ze značně větších podniků, což pramení z podstaty podmínek podpory investiční pobídkou, která je primárně určena větším podnikům. I navzdory tomu, že z kontrolní skupiny byly vyloučeny veškeré osoby samostatně výdělečně činné a mikro-podniky, zůstávají rozdíly v absolutních číslech vysoké. Růstové trendy byly u sledovaných ukazatelů velmi podobné.

Co se týče srovnání společností podle regionálního členění dle NUTS III, pak u obou skupin je patrný meziroční nárůst osobních měsíčních nákladů. Osobní náklady u firem podpořených investiční pobídkou jsou v průměru o 28 % vyšší než u kontrolní skupiny. Největší rozdíl v roce 2018 byl pozorován v Jihomoravském kraji, kde podpořené subjekty zaznamenaly o téměř 13 % vyšší osobní náklady na zaměstnance. Nejmenší rozdíl byl zaznamenán v kraji Moravskoslezském, a to pouze na úrovni 3 %. Tempo růstu

¹⁹ V období od 1. července 2014 do 31. prosince 2018 bylo podpořeno 248 subjektů, ovšem pouze ke 115 subjektům byla k dispozici data z databázi ČSÚ, ze kterých čerpá Odbor ekonomických analýz MPO.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

osobních nákladů mezi lety 2017 – 2018 je u obou sledovaných skupin téměř identické, v průměru o 7 %.

Obecně nelze ze srovnávací analýzy podle odvětví a regionálního členění potvrdit výraznou převahu jedné či druhé srovnávané skupiny, ani zásadní rozdíly mezi růstovými trendy v jednotlivých odvětvích. Uvedené zjištění bylo s ohledem na fázi implementace režimu očekáváno a potvrzeno.

Evaluační otázka č. 5

Změnilo se u podniků, kterým byla podpora poskytována, díky této podpoře jejich postavení v globálních hodnotových řetězcích?

Díky investičním pobídkám mohly společnosti investovat více financí do moderních technologií. Zároveň došlo ke zvýšení spolupráce s vysokými školami a výzkumnými centry a tato kombinace přispěla k růstu přidané hodnoty vytvářené na českém území (tento fakt byl potvrzen i kontrafaktuální analýzou). Za sledované období 2015 – 2019 poklesl podíl spolupráce s místními dodavateli, což indikuje fakt, že se české společnosti více zapojují do globálních hodnotových řetězců (GHR), ve kterých vytváří vyšší přidanou hodnotu. Pokles spolupráce s českými dodavateli však během ekonomických šoků (například COVID-19) může zapříčinit negativní dopad na ekonomiku, jelikož má ČR poměrně vysokou závislost na importu meziproductů ze zemí, které pandemie zasáhla nejvíce. Dopad ekonomických šoků v ČR je poté ovlivněn i prostřednictvím exportních kanálů a související klesající poptávky ze zahraničí (v ČR tvoří přidaná hodnota exportu téměř 50 % celkové přidané hodnoty vygenerované v ČR). ČR je v obou aspektech v top 11 zemí, které díky svému zapojení v GHR budou/jsou nejvíce náchylné na tento typ ekonomického šoku.²⁰

Dle World Development Reportu 2020 Světové banky²¹ je národní politika České republiky jednou z úspěšných politik zaměřených na propojování malých a středních podniků s velkými firmami, které vedou globální hodnotové řetězce. Během let 1995 – 2015 se ČR přesunula z kategorie limitovaných výrobních globálních hodnotových řetězců, do které spadala v 90. letech 20.st., do pokročilých výrobních GHR se začátkem nového století a od roku 2012 se řadí do inovativních GHR.

Data obchodu s přidanou hodnotou²² vzrostla ze 74 miliard USD v roce 2005 na 135 miliard USD v roce 2016, nicméně není možné vzhledem k chybějícím datům posoudit efekt podpory pro období 2015 – 2019.

Přímý vliv podpory na postavení podpořených firem v rámci globálních hodnotových řetězců v rámci analýzy nebylo možné zhodnotit.

²⁰ Raoul Leering, Timme Spakman. Countries hit most by the coronavirus value chain shock. Dostupné zde: <https://think.ing.com/articles/countries-hurt-most-by-covid-19-global-value-chain-shock/?fbclid=IwAR3HoUW9rcDot0gHrYaGo310GsZmWkupbQCKVKXSeWFK5i4aE-PiEpt0Dvw>

²¹ Dostupné zde:

<https://www.worldbank.org/en/publication/wdr2020?fbclid=IwAR3HoUW9rcDot0gHrYaGo310GsZmWkupbQCKVKXSeWFK5i4aE-PiEpt0Dvw>

²² OECD.Stat. Trade in value added. Dostupné zde:

https://stats.oecd.org/Index.aspx?datasetcode=TIVA_2018_C1&fbclid=IwAR22DNJs-RfYVqMBMgG1IIONCkZUoODce9KzkZWrlsVSiN8PczuLNsZdclU#

Evaluační otázka č. 6

Přispěly úpravy režimu provedené na základě zjištění ze zprávy o hodnocení v polovině období k naplnění cílů režimu?

Ve zprávě o hodnocení v polovině období nebyla zaznamenána žádná významná zjištění pro úpravu režimu státní podpory GBER. Bylo pouze konstatováno, že firmy, jejichž produktem je vysoce inovativní služba, mají značně omezené možnosti při podávání žádosti o investiční pobídku. Dále bylo konstatováno, že případné změny v systému mají reagovat spíše na hospodářské trendy a směřovat podporu více do projektů zaměřených na pokročilé technologie a aktivity s vysokou přidanou hodnotou.

Výše zmíněné reflektuje již účinná novela zákona o investičních pobídkách, jejíž změna spočívá především ve zvýhodnění projektů s vyšší přidanou hodnotou, zejména technologických center. Tato novela by mohla naplnit cíle režimu (podpora tvorby pracovních míst vyžadujících vyšší kvalifikaci a podpora projektů zaměřených na vyspělé technologie a aktivity s vysokou přidanou hodnotou a vysokým exportním potenciálem), které za sledované období nebyly zcela naplněny.

Naopak cíle – udržení, případně zvýšení konkurenceschopnosti české ekonomiky a odstranění rozdílů mezi méně a více rozvinutými regiony ČR v ekonomické aktivitě i v zaměstnanosti – se podařilo z větší části naplnit. Konkurenceschopnost České republiky vzrostla a počet společností čerpající IP v méně rozvinutých regionech roste rychleji než v regionech již rozvinutých.

Ačkoli mohou subjekty čerpat investiční pobídky až na sedm druhů investiční akce, absolutní většina investorů žádá o investiční pobídku v oblasti výroby. Z celkového počtu 305 rozhodnutí je 290 projektů v oblasti výroby, 11 projektů v kategorii centrum strategických služeb a 4 projekty v kategorii technologické centrum.

V roce 2015 byly zaznamenány přínosy projektů podpořených investiční pobídkou ve snížení závislosti na externích vstupech, k přístupu na trhy EU a přístupu k novým zákazníkům v rámci ČR. V roce 2016 především ke zlepšení pracovních a platových podmínek zaměstnanců. V roce 2017 také řadí subjekty mezi hlavní přínosy zlepšení pracovních a platebních podmínek zaměstnanců, ale navíc zlepšení jakosti produktů/služeb. V roce 2018 to je navýšení vlastní výrobní kapacity, zvýšení a udržení konkurenceschopnosti a modernizace technologického zázemí a v roce 2019 platí to stejné co v roce 2018, avšak s mírným nárůstem konkurenceschopnosti a navýšení výrobní kapacity. Nejvíce ve sledovaném období vzrostl dopad projektů podpořených investiční pobídkou na zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců (51 % respondentů v roce 2015 oproti 73 % v roce 2019). Celkem o 13 procentních bodů (p. b.) vzrostl dopad na mzdové podmínky zaměstnanců, o 11 p. b. vzrostl dopad na zlepšení jakosti produktů a služeb nebo o 6 p. b. dopad na modernizaci technologického zázemí. Ve sledovaném období naopak poklesl dopad na podporu aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací (o 3 p. b.), přístup na trhy EU (o 4 p. b.), nebo dopad na zvýšení nebo udržení konkurenceschopnosti (o 3 p. b.). V celkovém efektu tedy projekty podpořené investiční pobídkou spíše přispívají ke zlepšení sledovaných kritérií.

Vzhledem ke skutečnosti, že jsou veškeré žádosti o poskytnutí investiční pobídky podávány prostřednictvím agentury CzechInvest, která poskytuje žadatelům součinnost při předkládání žádostí, hodnotili respondenti také spolupráci se zaměstnanci agentury CzechInvest a zaměstnanci MPO, které vydává rozhodnutí o příslibu investiční pobídky.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Většina respondentů (v průměru 89 %) za všechny sledované roky, byla spokojena s poskytnutými informacemi o podmínkách udělení státní podpory. Možnost změny vidí respondenti především ve zmírnění požadavků na vytvoření pracovních míst. Mezi další možné změny považují oslovené subjekty upravení formulářů na odpovídající podnikatelskou praxi či zmírnění celkového časového limitu pro investici.

Evaluační otázka č. 7

Jaké získané zkušenosti bychom mohli využít pro budoucí režimy podpory?

Zkušenosti respondentů s procesem od podání žádosti o investiční pobídku po vydání příslibu investiční pobídky jsou převážně pozitivní a administrativními překážkami se setkává stále méně respondentů.

Během let 2015 – 2019 nebyly zaznamenány větší administrativní překážky v průměru u 51 % dotazovaných respondentů (v předchozím období 2015 – 2017 to však bylo 54 % respondentů). Nejčastějšími administrativními překážkami zůstávají povolovací procesy v rámci stavebních aktivit, se kterými se potýká okolo 28 % respondentů.

Respondenti hodnotí kladně spolupráci s MPO a CzechInvest, což bylo potvrzeno také s příjemci vybranými pro případovou studii. Dále většina doporučuje zachovat proces žádosti o investiční pobídku, a v neposlední řadě také slevu na dani. Většina respondentů se také shodla na nutnosti zachovat dlouhodobě nastavená pravidla poskytování investičních pobídek a neměnit je příliš často.

Naopak možnost změny vidí respondenti především ve zmírnění požadavků na vytvoření pracovních míst.

Evaluační otázka č. 8

Do jaké míry měla státní podpora předem očekávané efekty na příjemce?

Předem očekávané efekty byly analyzovány na základě pilotní kontrafaktuální evaluace. Uvedený postup byl aplikován jak na souboru jako celku, tak v rozdělení na ukazatele podniků pod zahraniční kontrolou (S 11003), národní soukromé nefinanční podniky (S 11002), malé a střední a velké podniky, za účelem sledování odlišnosti účinků ve vztahu na velikost zkoumaných subjektů.

Analyzované proměnné byly vyhodnoceny již v evaluační otázce č.4.

Evaluační otázka č. 9

Měl režim sekundární efekty přelévání na aktivitu ostatních subjektů, které nebyly příjemci podpory (případně na jiné regiony, ve kterých subjekty nečerpaly podporu)?

Důležitým přínosem při poskytování investičních pobídek by mělo být posílení dodavatelsko-odběratelských sítí na českém trhu a propojování s akademickou sférou. V rámci dotazníkových šetření byla proto zkoumána intenzita spolupráce s regionálními a místními dodavateli a spolupráce s VŠ a výzkumnými institucemi.

Ve všech sledovaných obdobích více jak 69 % dotazovaných subjektů uvedlo, že částečně či výhradně spolupracuje s dodavateli ze stejného NUTS II regionu. Podíl

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

spolupráce s dodavateli z jiných částí ČR v roce 2018 vzrostla na úkor spolupráce s regionálními dodavateli z NUTS II regionu a spolupráce se zahraničními dodavateli. Mezinárodní spolupráce kromě poklesu v roce 2018 vykazuje rostoucí trend. V roce 2015 a 2016 spolupracovalo čistě s tuzemskými dodavateli až 94 % respondentů, ale v roce 2017 byl zaznamenán pokles téměř o 8 procentních bodů. V letech 2018 a 2019 bylo na dodavatele z ČR navázáno 89 % společností. V roce 2015 uvedlo 60 % dotazovaných respondentů, že se jim zintenzivnila spolupráce s místními či regionálními firmami. V roce 2016 a 2017 potvrdilo zlepšení vztahů díky investiční pobídce 54 %, resp. 55 % dotazovaných subjektů, avšak v letech 2018 a 2019 podíl klesl na 47 %, resp. 48 %. Stále méně subjektů tedy hodnotí efekt podpory projektu investiční pobídkou jako faktor, který zvyšuje spolupráci s místními nebo regionálními dodavateli. Z hlubší analýzy odpovědí v dotazníkových šetření během let 2015 – 2019 navíc vyplývá, že polovina společností, které již spolupracují s místními nebo regionálními dodavateli, plánuje v budoucnu tuto spolupráci nadále rozšiřovat. Naopak společnosti, které spolupracují spíše s dodavateli mimo ČR, nemají v plánu svou spolupráci s místními či regionálními dodavateli rozšířit. Nelze tedy jednoznačně potvrdit ani vyvrátit efekt investičních pobídek na rozšiřování spolupráce s místními dodavateli.

Během sledovaného období v letech 2015 – 2017 docházelo k opačnému trendu, tedy k poklesu spolupráce s vysokými školami a výzkumnými institucemi. V roce 2015 jich s vysokými školami spolupracovalo intenzivně či okrajově 63 % dotazovaných subjektů, v roce 2017 již pouhých 51 %. V letech 2018 a 2019 se však navýšil podíl společností, které intenzivně spolupracují s VŠ a výzkumnými pracovišti. Dotazníkové šetření se dále také zaměřilo na vliv realizovaného projektu na možnou spolupráci s VŠ nebo výzkumnými institucemi. Tuto spolupráci nejčastěji připouští subjekty, které v dotazníku uvedli, že s těmito institucemi intenzivně spolupracují. V průměru se podíl těchto respondentů snížil ze 64 % za období 2015 – 2017 na 56 % za období 2015 - 2019. Poměrově tedy ty subjekty, které intenzivně spolupracují s vysokými školami a výzkumnými institucemi, stále méně věří v to, že projekt podpořený investiční nabídkou zintenzivní spolupráci (67% v roce 2015 oproti 41 % v roce 2019). Subjekty, které s VŠ či výzkumnými institucemi nespupracují, ani de facto nepředpokládají, že projekt podpořený investiční pobídkou povede k vzájemné spolupráci s VŠ, nebo výzkumnými institucemi a počet subjektů, které si to myslí, za sledované období klesá (12 % v roce 2015 oproti 6 % v roce 2019). Ze subjektů, které s akademickou sférou spolupracují pouze okrajově, předpokládá zintenzivnění spolupráce v průměru 36 % respondentů (přičemž v roce 2019 došlo k nárůstu podílu takových respondentů na 50 %). Celkově tedy subjekty, které již s veřejnými subjekty spolupracují, odmítají možný vliv investičních pobídek na zintenzivnění spolupráce mezi soukromou a veřejnou sférou.

11 Přílohy

Praktický postup kontrafaktuální analýzy

Níže jsou uvedeny jednotlivé kroky kvantitativní kontrafaktuální analýzy.

Krok	PSM/DCM	GPMS	Naivní
1	<p>Vybrat ošetřené (podpořené), které vstupují do analýzy. Např. může být důvod vyloučit některé specifické případy, nebo při sledování efektu v čase může být dobrý důvod vyloučit ty podniky, které dostaly další podporu v období sledování efektů.</p> <p>Funkce ošetření/účasti (treatment function) je binární (ano=1, ne=0).</p>	<p>Funkce ošetření/účasti je spojitá (např. velikost podpory). Podstatné je, aby rozdělení bylo normální. Proto je třeba někdy udělat transformaci funkce ošetření (např. logaritmování), aby byla normalita dosažena.</p>	
2	<p>Vybrat strukturální proměnné, které určují podobnost podpořených a kontrolních podniků. Soubor strukturálních proměnných by měl obsahovat (pořadí je uvedeno podle významnosti pro kontrafaktuální analýzu dopadů investičních pobídek):</p> <p>Velikost podniku: srovnávací parametr – 1. malé a střední, 2. velké</p> <p>Region: srovnávací parametr – 1. rozvinuté (podpora na investiční projekty nad 100M), 2. méně rozvinuté (podpora na investiční projekty nad 50M)</p> <p>Průměrné investice z prodeje za poslední 3 roky: srovnávací parametr – objem</p> <p>Vlastnictví podniku: srovnávací parametr – 1. národní soukromé nefinanční podniky (CZ-CISS, kód 11002), 2. podniky pod zahraniční kontrolou (CZ-CISS, kód 11003)</p> <p>Odvětví: srovnávací parametr – dvoumístné CZ-NACE</p> <p>Investiční podpora z EU fondů: srovnávací parametr – 1. příjemci investiční podpory z OP PI nebo OP PIK, 2. firmy bez investiční podpory z OP PI nebo OP PIK</p>		<p>Pokud to lze, určit 1 nebo 2 kritéria, podle nichž by se mohly podniky rozdělit na homogennější skupiny podle zvolených strukturálních proměnných (viz soubor ve vedlejším sloupci)</p>

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Jednou z alternativ je udělat faktorovou analýzu (např. metodou hlavních komponent s rotací). Výsledné ortogonální faktory reprezentují dimenze dat, které jsou k dispozici. Za strukturální proměnné se pak vyberou vždy ty, které jsou nejvíce korelované s faktory (jedna za každý faktor) s přihlédnutím také k věcným souvislostem. Podobnost by pak byla zaručena ve všech dostupných dimenzích.

U PSM strukturální proměnné určující účast v programu. To se řeší použitím probit nebo logit regresí. Do té se vloží strukturální proměnné jako nezávislé proměnné. Závislou proměnnou je účast (ano=1, ne=0). Z výsledků probit nebo logit regrese se odvodí skóry náchylnosti k účasti v programu, (tudíž signifikantní proměnné jsou rozhodující pro stanovení podobnosti). To je součástí software.

U GPSM strukturální proměnné vysvětlují míru podpory. Uvažuje se lineární model. Prakticky to znamená, že se udělá lineární regrese. Odtud se spočtou zobecněné skóry náchylnosti. Obojí je součástí software pro GPSM.

U DCM je vhodné také udělat probit nebo logit regresi pro potvrzení si, že vybrané strukturální proměnné ovlivňují účast v programu. (Musí se udělat samostatně využitím standardního software).

Zvláštní pozornost je třeba věnovat vyrovnanosti skóru (balancing property). Proto je dále třeba určit body stříhu (cut-off points), které funkci ošetření rozdělí na intervaly/kategorie. Současně je třeba určit, k jakému bodu v každém intervalu se spočtou skóry (průměr, median, ...).

Pokud není splněna vyrovnanost skóru, je třeba nejprve zkusit změnit body stříhu a i když to nikam nevede, je třeba zvážit změnu

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

		strukturálních proměnných.	
3	<p>Provést přiřazení podpořených a kontrolních proměnných.</p> <p>Ověřit podobnost podpořených a kontrolních podniků. Udělá se tím způsobem, že spočte střední efekt pro každou strukturální proměnnou. Dobrá podobnost je potvrzena nevýznamnými středními efekty u strukturálních proměnných.</p> <p>Na přiřazování se použije příslušný software</p>		<p>Přiřazení není možné, srovnávají se přímo celé skupiny nebo podskupiny.</p>
4	<p>Spočíst střední efekty pro všechny vybrané indikátory efektů.</p>	<p>Vypočítat funkci reakce na dávkování (dose-response function, DRF) pro každý indikátor.</p> <p>Je třeba zadat, ve kterých bodech se DRF bude počítat. Rozdíl hodnot indikátoru (DRF) mezi body určí pak efekt podpory (změny podpory).</p>	<p>Spočíst rozdíl průměrů indikátorů efektů podpořených a kontrolní skupiny. Pokud rozděleno na homogenní podskupiny, pak udělat srovnání v každé podskupině. Možno použít ANOVA.</p>
<p>Pokud máme situaci „před a po“ uplatníme d-i-d (rozdíl v rozdílech)</p> <p>Pokud jsou k dispozici celé časové řady, je vhodné uplatnit průměry tří let, aby se odstranily případné meziroční výkyvy dané externími faktory.</p> <p>Možno zvážit analyzování efektů v průběhu času. Spočítat střední efekty v d-i-d modu pro několik let po uskutečnění podpory.</p>			

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Střední efekty spočte
vybraný software

Dose response function
spočte vybraný software

Možno použít Excel
nebo standardní
statistický software

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Seznam použité literatury

Pracovní dokument Evropské komise pro období 2007 – 2013 (č. 1): Orientační pokyny pro hodnocení metod: Ex ante

Pokyny k regionální státní podpoře na období 2014 – 2020

European Commission (2014) State Aid Evaluation: Competition Policy Brief.

European Commission (2013). Evaluation in the Field of State Aid (Issue Paper)

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020

Investiční pobídky, Vaše brána k prosperitě. Informační brožura, CzechInvest, říjen 2015

Investiční rozhodování a řízení projektů, Grada Publishing, 2010, ISBN: 978-80-247-3293-0

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Závěrečná hodnotící zpráva dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v ČR
KPMG Česká republika s.r.o.
Červen 2020

Seznam zkratk

CZK	Česká koruna
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EO	Evaluační otázka
EU	Evropská unie
EUR	Euro
GBER	General Block Exemption Regulation
HDP	Hrubý domácí produkt
IP	Investiční pobídka(y)
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MSP	Malé a střední podniky
NACE	Klasifikace ekonomických činností
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
ÚOHS	Úřad na ochranu hospodářské soutěže
VŠ	Vysoké školy
VaV	Věda a výzkum
ZP	Zpracovatelský průmysl
ZPZ	Zvýhodněné průmyslové zóny

Seznam tabulek

Tabulka 1: Kvalifikační podmínky dle typu investiční akce.....	1
Tabulka 2: Realizační tým projektu.....	4
Tabulka 3: Evaluační otázky pro závěrečnou hodnotící zprávu	6
Tabulka 4: Základní charakteristiky příjemců a změna oproti stavu v roce 2017 (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest).....	20
Tabulka 5: Srovnání projektů podle země původu dle výše celkových investic, stav k 31.12.2019 (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)	21
Tabulka 6: Rozdělení investic podle odvětví NACE 2 (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest).....	24
Tabulka 7: Čerpání investičních pobídek v letech 2015 – 2019 (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest).....	26
Tabulka 8: Osobní měsíční náklady na zaměstnance – kontrolní skupina (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)	35
Tabulka 9: Osobní měsíční náklady na zaměstnance – podpořené firmy (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)	36
Tabulka 10: Průměrný obrat – kontrolní skupina (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO).....	36
Tabulka 11: Průměrný obrat – podpořené firmy (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO).....	36
Tabulka 12: Průměrné tržby z prodeje na podnik – kontrolní skupina (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)	37
Tabulka 13: Průměrné tržby z prodeje na podnik – podpořené firmy (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)	37
Tabulka 14: Průměrná účetní přidaná hodnota na podnik – kontrolní skupina (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)	37
Tabulka 15: Průměrná účetní přidaná hodnota na podnik – podpořené firmy (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)	38
Tabulka 16: Osobní měsíční náklady na zaměstnance – kontrolní skupina a podpořené subjekty (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)	38
Tabulka 17: Průměrný obrat – kontrolní skupina a podpořené subjekty (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)	39
Tabulka 18: Průměrná účetní přidaná hodnota na podnik – kontrolní skupina a podpořené subjekty (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)	39
Tabulka 19: Průměrné tržby z prodeje na podnik – kontrolní skupina a podpořené subjekty (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MPO)	40

Seznam grafů

Graf 1: Počet podaných žádostí v letech 2000–2019 (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)	11
Graf 2: Vývoj HDP a HPH v porovnání s mírou nezaměstnanosti 2014 – 2019 (vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ a Eurostat)	17
Graf 3: Délka působení podpořených subjektů v ČR (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)	25
Graf 4: Rozdělení projektů podle fáze realizace projektu (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)	26
Graf 5: Rozdělení investic podle komplexnosti investičního záměru v letech 2015 – 2019 (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)	27
Graf 6: Poměr využitých zdrojů financování během let 2015 – 2019 (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)	28
Graf 7: Přehled investic podle spolupráce s místními dodavateli ze stejného NUTS II regionu v letech 2015 – 2019 (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)	29
Graf 8: Hodnocení spolupráce s vysokými školami nebo výzkumnými institucemi v ČR během let 2015 – 2019 v členění intenzivní spolupráce, okrajová spolupráce a žádná spolupráce (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)	30
Graf 9: Zhodnocení dalších efektů podpořených investiční pobídkou (podíl subjektů, které odpověděly "ano" v dané kategorii na otázku, zda jim projekt pomohl v daném kontextu (Zdroj: Vlastní zpracování na základě CzechInvest)	31
Graf 10: Limitující faktory při přípravě a realizaci investice (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)	33
Graf 11: Podíl vysokoškolských zaměstnanců a agenturních pracovníků na celkovém počtu zaměstnanců (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)	34
Graf 12: Podíl zaměstnanců pracujících v oblasti výzkumu a vývoje na celkovém počtu zaměstnanců (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)	34
Graf 13: Struktura vstupních dat pro kontrafaktuální analýzu	43
Graf 14: Efekt investiční pobídky na hrubou přidanou hodnotu ve sledovaném období 2015 – 2018	46
Graf 15: Efekt investiční na %změnu hrubé přidané hodnoty ve sledovaném období 2015 – 2018	46
Graf 16: Efekt investičních pobídek na produktivitu práce ve sledovaném období 2015 – 2018	47
Graf 17: Efekt investičních pobídek na zaměstnanost ve sledovaném období 2015 – 2018	49

Seznam obrázků

Obrázek 1: Schéma politického legislativního cyklu Zdroj: Evropská komise (2014)	3
Obrázek 2: Schéma využití zdrojů dat při formulaci odpovědí na hodnotící otázky (Zdroj: KPMG)	5
Obrázek 3: Párová strategie (Zdroj: KPMG)	7
Obrázek 4: Triangulace dat (Zdroj: KPMG)	8
Obrázek 5: Logický rámec analýzy (Zdroj: KPMG)	8
Obrázek 6: Institucionální zakotvení režimu investičních pobídek (vlastní zpracování)14	
Obrázek 7: Regionální struktura investičních pobídek (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat CzechInvest)	23
Obrázek 8: Efekt investiční pobídky na hrubou přidanou hodnotu ve sledovaném období 2015 – 2018	45
Obrázek 9: Efekt investičních pobídek na produktivitu práce ve sledovaném období 2015 – 2018	48
Obrázek 10: Efekt investičních pobídek na zaměstnanost ve sledovaném období 2015 – 2018	50